

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 963-77

סוד

תענית צבור

הנה דומה לזמננו אל

963

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

הנה דומה לזמננו אל

SAUF RANG
DAVID
SECRETARY

451
86

537

~~451~~
86

~~467~~

פרקי אבות

TRADUZIONE DEGLI
ECCELLENTI SIGNORI

M.M. R.R.

SIMON CALIMANI

E

JACOB SARAVAN

Fai gioventù, per ammaestramento
loro Discepoli.

בבית הדפוס הרופא המובהק כמה"ד אליעזר

שלמה מינצ

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם
הַבָּא שֶׁנֶּאֱמַר וְעַמְּךָ כָּל־מִצְרָיִם
לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ נִצָּר מִטְּעֵי מִיַּד
יְדֵי לְהַתְּפָאֵר:

Itti gl'Idraeliti hanno parte nel Mondo venturo, giusta il verso, che dice: Ed il tuo Popolo giusti in eterno erediteranno la terra, ramo e mie piante, opera delle mie mani per essereificata.

מֹשֶׁה קָבַל הַתּוֹרָה מִסִּינַי • וּמִסֵּרָהּ לְיְהוֹשֻׁעַ • וְיְהוֹשֻׁעַ
 לְזִקְנִים • וְזִקְנִים לְנְבִיאִים • וְנְבִיאִים מִסְרוּתָהּ
 לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוּלָה • הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים •
 הֵיוּ מְתוּנִים בַּדִּין • וְהֵעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה • וַעֲשׂוּ
 סֵיג לַתּוֹרָה :

Mosè ricevette la Legge da Dio in Sinai, e la insegnò a Jeoscivang, e Jeoscivang ai Vecchj, ed i Vecchj ai Profeti, ed i Profeti la insegnarono agli Uomini della magna Congregazione. Essi solevano dire tre cose: Siate circospetti nel Giudizio, ed allevate molti Discepoli, e fate siepe alla Legge.

שָׁמְעוּן הַצְּדִיק הָיָה מְשִׁירֵי כְנֶסֶת הַגְּדוּלָה • הוּא הָיָה
 אֹמֵר עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד • עַל
 הַתּוֹרָה • וְעַל הָעֲבוּדָה • וְעַל גְּמִילוּת חַסְדִּים :

Simngon il Giusto, era uno de' rimasti della magna Congregazione. Egli soleva dire: Per tre cose il Mondo sussiste; per lo studio della Legge; per la cerimonia de' Sacrifizj; e per l'esercizio della Pietà.

אַנְטִיגוֹנוֹס אִישׁ סוֹכֵן קָבַל מִשְׁמַעוֹן הַצְּדִיק • הוּא הָיָה
 אֹמֵר אֵל הַדְּיוֹן כְּעַבְדֵי הַמְּשֻׁמְשֵׁן אִישׁ
 הָרַב עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס • אֵלָּא הוּוּ כְּעַבְדֵי הַמְּשֻׁמְשֵׁן
 אֶת הָרַב שְׁלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס וַיְהִי מִ
 עֲלֵינָם :

פרק ראשון

Antigono Socotano, ebbe la tradizione da Simn-
gon, il Giusto. Egli soleva dire: Non siate come
que' Servi, che servono il Padrone, coll'intenzione
di ricevere premio; ma siate come que' Servi, che
servono il Padrone, senza intenzione di ricevere
premio, e siate timorati di Dio.

יוסי בן יועזר איש צרידה. ויוסי בן יוחנן איש ירושלים
קבלו ממנו. יוסי בן יועזר איש צרידה אומר
הי ביתך בית ועד לחכמים והוי מתאבק בעפר
רגליהם. והוי שותה בצמא את דברייהם:

Josè figlio di Jongezer Tzeredano, e Josè fi-
glio di Jochanan Gerosolimitano ebbero la tradi-
zione dal suddetto. Josè figlio di Jongezer Tze-
redano diceva: sia la tua Casa ridotto de' Savj,
ed impolverati colla polvere de' loro piedi, e bevi
con sete le loro parole.

יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר. יהי בירתך פתוח
לרחוק. ויהיו עניים בני ביתך. ואל תרבה שיחה
עם האשה. באשתו אמר. קל וחומר באשת חבירו.
אמר חכמים כל זמן שאדם מרבה שיחה
שהי גורם רעה לעצמו וכוטל מדברי תורה
וסופו יורש גיהנם:

Josè figlio di Jochanan Gerosolimitano
diceva: sia la tua Casa aperta spaziosamente,
siano i Poveri tuoi famigliari: e non m-
ragionamento colla Donna, Colla propria

hano detto, tanto maggiormente colla Moglie del suo Prossimo. Da qui è, che dissero i Savj: in ogni tempo, che l' Uomo allunga ragionamento colla Donna, causa male a se stesso, si svia dallo studio della Legge, ed il suo fine è, ch'eredita l'Inferno.

יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וְנִתַּי הָאֲרָבֵלִי קִבְּלוּ מֵהֶם יְהוֹשֻׁעַ
בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה לְדָרְבִּי וּקְנֵה לְךָ חֲבֵרִי
וְהָיוּ דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּתוֹ :

Jeoscivang figlio di Perachja, e Nitai Arbeli. ta ebbero la tradizione dai suddetti. Jeoscivang figlio di Perachja diceva: Procurati un Precettore, acquistati un Compagno, e giudica bene di ciascheduno.

נִתַּי הָאֲרָבֵלִי אוֹמֵר הֲרַחֵק מִשְׁכּוֹרֵעַ וְאַל תִּתְחַבֵּר
לְרָשָׁע וְאַל תִּתְיַאֵשׁ מִן הַפְּרַעֲנוֹת :

Nitai Arbelita diceva: Allontanati dal vicino cattivo, non ti accompagnare coll'empio, e non ti dimenticare del supplizio.

יְהוּדָה בֶּן טַבַּי וְשִׁמְיוֹן בֶּן שִׁטָּח קִבְּלוּ מֵהֶם יְהוּדָה
בֶּן טַבַּי אוֹמֵר אַל תַּעַשׂ עִצְמוֹת פְּעוּרֵי
תְּדִינִין וְכַשֵּׁיהוּ בְּעָלֵי דִינִים עוֹמְדִים לְפָנֶיךָ יְהוִי
בְּעֵינֶיךָ כְּרָשָׁעִים וְכַשֵּׁנְפֹּטְרִין מִלְּפָנֶיךָ יְהוִי בְּעֵינֶיךָ
כְּזָכָאִין כִּשְׁקִבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין :

Jeuada figlio di Tabbai, e Simngon figlio di ch ebbero la tradizione da' suddetti. Jeuada di Tabbai diceva: quando giudichi, non pa

פרק ראשון

padrocinar una parte, e quando i clienti sono alla tua presenza, si guardino da te egualmente come rei, e quando partono da te, siano considerati come benemeriti, dopo che si saranno rassegnati alla sentenza.

שִׁמְעוֹן בֶּן שִׁמְחָה אָמַר • הָיוּ מְדַבְּרִים לְחִקוֹר אַחַר
הָעֵדִים • וְהָיוּ זֵהִירִים בְּדַבְּרוֹתָי שֶׁמֵּא מֵהוֹכֵם
לְמַדוֹ לְשִׁקֵּר :

Simngon figlio di Sciatach diceva: Esamina minutamente i Testimonj, e sij avvertito nelle tue parole; acciochè da quelle non apprendano a mentire.

שִׁמְעִיָּה וְאַבְטָלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֵם • שִׁמְעִיָּה אָמַר
אֲהוּב אֶת הַמְּלָאכָה • וּשְׂנוֹא אֶת הָרַבָּנוּת
וְאַל תִּתְּוֶדַע לְרִשׁוֹת :

Semangjà, ed Abtaliòn ebbero la tradizione da' suddetti. Semangja diceva: Ama l'Arte, odia la Grandezza, e non ti famigliarizzare col Governo.

אַבְטָלְיוֹן אָמַר • חֲכָמִים הָזֵהִירוּ בְּדַבְּרֵיכֶם שֶׁמֵּא
תִּחֻבּוּ חוֹבַת גְּלוּת וְתִגְלוּ אֶל מְקוֹם מַיִם
הָרָעִים • וְיִשְׁתּוּ הַתְּלַמִּידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ
וְנִמְצָא שֵׁם שָׁמַיִם מִתְּחִלָּה :

Abtaljon diceva: O Savj, avvertite ne' vostri ragionamenti; perche forse soggiacerete a trasmigrazione, e vi trasferirete in luogo di acque cattive, delle quali potrebbero bere i Discepoli,

vi seguono, e morire; sicche resterebbe profanato il nome di Dio.

הלל ושַׁמַּי קָבְלוּ מֵהֵם הַלֵּל אֹמֵר הוּי מַחְלָמִיד
 שֶׁל אַהֲרֹן אֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם אֹהֵב
 אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן לַתּוֹרָה :

Hilèl, e Sciamai ebbero la tradizione dai suddetti. Hilel diceva: fui de' Discepoli di Aharon, amante, e seguace della Pace, amante delle Persone, tenendole vicine alla Legge.

הוּא הָיָה אֹמֵר • נֶגַד שְׁמַא אֲבַד שְׁמִיָּהּ וְדָלָה
 מוֹסִיף יוֹסִיף • וְדָלָה יִלְיָף קִטְלָה חַיִּיב וְדָאֲשַׁתְּמֵשׁ
 בְּתַנָּא חֲלָף • הוּא הָיָה אֹמֵר • אִם אֵין אֲנִי לִי מִי
 לִי וּכְשֶׁאֲנִי לְעַצְמִי מַה אֲנִי וְאִם לֹא עֲכָשׂוּ אֵימַתִּי :

Egli soleva dire: Chi va in traccia di nuova fama, perde la sua prima fama, e chi non aggiugne nuovo studio, perde il suo primo studio, e chi non ha mai studiato, è degno di Morte, e chi usa male lo studio della Legge, passa da questa Vita. Egli soleva dire: Se io non sono per me, chi è per me? E quando io sono per me, che cosa sono? E se nol sono adesso, quando sarò?

שַׁמַּי אֹמֵר עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ קָבֵעַ • אֲמֹר מֵעַט וְעֲשֵׂה
 חֲרֻבָּה • וְהוּי מִקְבֵּל אֶרֶץ כָּל הָאָדָם בְּסִבְרָה
 פָּנִים יְפֹרֵת :

Sciamai diceva: Studia di professione. Di poco ed opera molto; ed accogli ogni persona con allegria.

פרק ראשון

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר • עֵשָׂה לְךָ רַב • וְהִסְתַּלַּק מִן־הַסֵּפֶק
וְאֵל תְּרַבֶּה לְעֵשֶׂר אוֹמְדוֹת :

Raban Gamliel diceva: Procurati un Precettore, sicchè ti sciolga ogni dubbio, e non t'avvezzare a levar le Decime per congettura.

שָׁמְעוֹן בֶּנוֹ אוֹמֵר • כָּל יְמֵי גִדְלָתִי בֵּין הַחֲכָמִים וְלֹא
מָצָאתִי לְגוֹף טוֹב מִשְׁתִּיקָה • וְלֹא הַמְדַרְשׁ
הוּא הָעֵיקָר אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה • וְכָל הַמְרַבֶּה דְבָרִים
מִבֵּיא חַטָּאת :

Simngon suo figlio diceva: tutti i miei giorni fui allevato fra Savj, e non ho trovato alla persona miglior cosa, che il tacere; nè lo studio delle cose è il fondamento, bensì l' esecuzione di esse; e chi molto parla, facilmente pecca.

רַבֵּן שָׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר • עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
הָעוֹלָם עוֹמֵד • עַל הָאֱמֶת • וְעַל הַדִּין • וְעַל הַשְּׁלוֹם •
שֵׁנֵי אֵמֶת וּמִשְׁפַּט שְׁלוֹם שִׁפְטוֹ בְּשַׁעְרֵיכֶם :

Raban Simngon figlio di Gamliel diceva: Per tre cose il Mondo ha durata. Per la Verità, Giustizia, e Pace: giusta il verso, che dice: Verità, Giustizia, e Pace, giudicate nelle Città vostre.

דְּבֵי חֲנֻנְיָא בֵּין עַקְשֵׁיָא אוֹמֵר • רְצֵה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
לְזָכוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל • לְפִיכֵךְ הִרְבָּה לָהֶם
שֵׁנֵי חֲנֻנְיָא • שֵׁנֵי חֲנֻנְיָא • חֲפִיזִים מֵעַן צָדִיקוֹ יִגְדִּיל
: יִמְדוּר :

Rabi Chananjà figlio di Ngakascià diceva: Ha-
vuto il Santo Benedetto Signore far meritevole
araele; perciò multiplicò loro Leggi, e Precetti;
giusta il Verso, che dice: il Signore ha volato per
farlo meritare, che s'ingrandisca la Legge, e s'
aumenti -

פרק שני

רַבִּי אֹמֵר • אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל שִׁיבוֹר לֹא הָאָדָם •
כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת לְעוֹשֶׂיהָ • וְתִפְאֶרֶת לֹא מִן
הָאָדָם • וְהוּא זָהוּר בְּמִצְוָה קְלָה בְּבַח־מִוֶּרֶה שְׂאִין אֶתֶר •
יֹדֵעַ מִתֵּן שִׁכְרָן שֶׁל מִצְוֹת • וְהוּא מַחֲשֵׁב הַפְּסָד
מִצְוָה כְּנֶגֶד שִׁכְרָה וְשִׁכְרָה עֲבִירָה כְּנֶגֶד הַפְּסָדָה •
הִסְתַּכֵּל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים וְאִין אֶתֶר בָּא לְיַדֵּי עֲבִירָה •
דַּע מָה לְמַעֲלָה מִמֶּךָ • עֵין רוֹאֶה וְאִין שׁוֹמֵעַת • וְכָל
מַעֲשֵׂיךָ בְּסֵפֶר נִכְתָּבִים :

Rabi diceva: Qual è la via retta, che dee sce-
gliersi l'Uomo? Quella, che si considera glo-
riosa da esso lui, e dagli altri. Avvertisci nell' offer-
vanza del precetto lieve, quanto dal grave, per-
chè tu non sai qual sia il premio de' precetti, e
considera ciò che puoi perdere per osservare un
precetto in paragone di ciò, che avvanzi; e ciò,
che puoi avanzare, facendo un peccato, in pa-
ragone di ciò, che perdi. Riffetti tre cose, e non
farai peccato. Sappi ciò, ch' esiste so-
pra te, Occhio, che vede, Orecchio, che ode,
e tutto ciò che tu fai. Tutte le tue Opere sono scritte.

פרק שני

רַבֵּן מְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנַּשְׂיָא אָמַר יִפְהַ
תְּלַמּוּד תּוֹרָה עִם דְּרָךְ אֶרֶץ • שִׁגְיַעַת שְׁנֵיהֶם
מִשְׁכַּחַת עֶזֶן • וְכָל תּוֹרָה שְׂאִין עִמָּה מְלָאכָה • סוֹפָה
בְּטִלָּה וְגוֹרֶרֶת עֶזֶן • וְכָל הָעוֹסְקִים עִם הַצְּבוּר • יְהִי
עוֹסְקִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם • שְׂזִכּוֹת אֲבוֹתֵם
מִכִּיעֵתֶם וְצִדְקָתֶם עוֹמֶדֶת לְעַד • וְאַתֶּם מַעֲלֶה אֲנִי
עֲלֵיכֶם שְׂכָר הַרְּבָה כְּאֵלוֹ עֲשִׂיתֶם :

Rabàn Gamliel figlio di Rabi Jeudà il Pren-
cipe diceva: Stá bene lo studio della Legge coll'
arte; perchè l'impiego allontana il peccato, ed ogni
studio, che non ha seco Arte, finalmente cessa, e
causa delitti. E voi tutti che v'impiegate pel Pub-
blico, impiegatevi con fine religioso; perchè quan-
tunque il merito de' loro Padri sia che gli ajuta, e la
loro carità, ch' eternamente dura, io vi reputo de-
gni di molto premio, come se solo la vostra diligen-
za avesse operato.

הָיָה זְהִירִין בְּרִשׁוֹת • שְׂאִין מְקַרְבִּין לוֹ לְאָדָם אֶלָּא
לְצוּרָה עֲצָמִין • נִרְאִין כְּאֹהֲבִין בְּשַׁעַת הַנְּאֻרִין
וְאִין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בְּשַׁעַת דּוּחְקוֹ :

Siate avvertiti con certi Grandi, che non accar-
rezzano alcun Uomo se non pel bisogno di se mede-
simi; gli si mostrano amici nel tempo del loro utile,
e non l'assistono in tempo di suo disastro.

הָיָה הֵיךָ אָמַר • עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כְּרָצוֹנְךָ כִּדִּי שִׁיעֲשֵׂה
רְצוֹנְךָ כְּרָצוֹנוֹ • בְּטִל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ • כִּדִּי
שִׁיבְטַל

שִׁיבַטְל רְצוֹן אַחֲרַיִם מִפְּנֵי רְצוֹנָךְ:

Egli soleva dire: Vogli ciò, che vuol Dio; acciocchè egli voglia ciò, che tu vuoi. Annulla il tuo volere pel volere di Dio; acciocchè annulli il volere altrui pel tuo volere.

הִלֵּל אוֹמֵר אֵל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצְּבוּרִי. וְאֵל תִּתְאַמֵּן
 בְּעֶצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ. וְאֵל תִּדִּין אֶת חֶבְרֶךָ
 עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמִקוֹמוֹ. וְאֵל תֹּאמֶר דָּבָר שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
 לְשִׁמוּעַ שְׂסוּפוֹ לְהִשְׁמֹעַ. וְאֵל תֹּאמֶר לְכִשְׂאֶפְנֹה
 אֲשֶׁנָּה שְׂמָא לֹא תִפְנָה:

Hilèl diceva: Non ti segregare dal Pubblico, e non ti fidare della tua bontà sino al giorno del tuo morire, e non giudicare il tuo Prossimo, prima che arrivi al suo caso, e non dire: è impossibile, che si scuopra ciò, che io dico, perchè finalmente sarà scoperto, e non dire: quando avrò agio studierò, perchè forse non avrai agio.

הוּא הָיָה אוֹמֵר. אֵין בּוֹר יֵרָא חֲטָא וְלֹא עִם הָאָרֶץ
 חֲסִיד וְלֹא הַבִּישָׁן לָמַד וְלֹא הַקִּפְדָן מְלַמֵּד וְלֹא
 כָּל הַמְרַבָּה בְּסִחּוּרָה מַחֲכִים. וּבְמִקוֹם שְׂאֵין אֲנָשִׁים
 הַשְׁתַּדֵּל לְהוֹת אִישׁ:

Egli soleva dire: Lo Stolido non è temente di peccato, nè il Plebeo è perfettamente Religioso. Il secondo non può apprendere, nè l'Iracondo insegnare, nè chi è troppo dato alla mercatura, diventerà sapiente, dove non vi sono Uomini di direzione,

פרק שני

אָף כִּי רָאָה גִּלְגּוּלֵת אַחַת שְׂצָפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם
אָמַר לָהּ עַל דְּאַטְפַּת אֲטַפּוּךְ וְסוּף מְטִיפּוּךְ יִטּוּפוּן :

Egli pure vedendo una testa natante full' acque, disse verso lei: perchè hai sommerso altri, fosti sommersa, ed in fine i tuoi sommergenti saranno sommersi.

הוּא הָיָה אוֹמֵר: מְרֻבָּה בְּשׂוֹר מְרֻבָּה רְמָה • מְרֻבָּה
נְכֻסִים מְרֻבָּה דְּאָנָה • מְרֻבָּה נְשִׁים מְרֻבָּה
כְּשָׁפִים • מְרֻבָּה שְׂפָחוֹת מְרֻבָּה זְמָה • מְרֻבָּה עֲבָדִים
מְרֻבָּה גִּזְלֵי • מְרֻבָּה תּוֹרָה מְרֻבָּה חַיִּים • מְרֻבָּה
יְשִׁיבָה מְרֻבָּה חֲכָמָה • מְרֻבָּה עֲצָה מְרֻבָּה תְּבוּנָה •
מְרֻבָּה צְדָקָה מְרֻבָּה שְׁלוֹם • קָנָה שֵׁם טוֹב קָנָה
לְעַצְמוֹ • קָנָה לּוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה קָנָה לּוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא :

Egli soleva dire: Chi attende ad ingrassarsi, moltiplica il cibo ai Vermi. Chi aumenta Facoltà, aumenta dolori. Chi aumenta Donne, aumenta fatuo chierle. Chi aumenta Ancelle, aumenta lussuria. Chi aumenta Servi, aumenta usurpamenti. Chi aumenta Studio della Legge, aumenta Vita. Chi aumenta Accademie, aumenta Sapienza. Chi aumenta Consiglio, aumenta Prudenza. Chi aumenta Carità, aumenta Pace. Chi acquista buona Fama, acquista Gloria temporale. Chi acquista le parole della divina Legge, acquista Gloria eterna.

דָּבָר יוֹחֵן בֶּן זָבָדִי קִבֵּל מֵהַלֵּל וּמִשְׂמָאִי • הוּא הָיָה
אָמַר אִם לְמַדָּת תּוֹרָה הֲרַבְתָּ • אֵל תִּתְחַזֵּק טוֹבָה
לְעַצְמְךָ

לְעֶצְמָךְ כִּי לְכַךְ נִוצַרְתָּ :

Rabàn Jochanán figlio di Zaccai, ebbe la tradizione da Hilèl e da Sciamai. Egli soleva dire: se apprendesti molta Legge, non l'attribuire a tua bontà; che per tal fine fosti creato.

חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי וְאֵלוֹ הֵן
 רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס : וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
 חֲנַנְיָהּ : וְרַבִּי יוֹסִי הַכֹּהֵן : וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל
 וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ : הוּא הָיָה מוֹנֶה שְׁבַחֲךָ אֱלִיעֶזֶר
 בֶּן הוֹרְקָנוֹס בּוֹרֵר סִיד שְׂאִינוּ מֵאֲבָד טֶפֶה יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
 חֲנַנְיָהּ אֲשֶׁרֵי יוֹלְדָתוֹ : יוֹסִי הַכֹּהֵן חֲסִיד : שְׁמַעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל
 יָרָא חֵטָא וְאֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְךָ כִּמְעֵין הַמְתַּנְבֵּר :

Cinque erano i Discepoli di Rabàn Jochanan figlio di Zaccai e sono: Rabi Elingezer, figlio d'Ircano, Rabi Jeoscivang figlio di Chananja, Rabi Josè Sacerdote, Rabi Simngòn figlio di Netanhèl, e Rabi Elngazàr figlio di Ngarach. Egli così soleva decantare la loro lode: Elingezer figlio d'Ircano è qual Cisterna ben otturata, che non perde gocciola. Jeoscivang figlio di Chananja, rende beata la sua Genitrice. Josè Sacerdote è religiosissimo. Simngon, figlio di Netanhel, è assai guardingo a non peccare. Elngazàr figlio di Ngrach, è qual monte inesautta.

הוּא הָיָה אוֹמֵר אִם יְהִי כָל חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל
 מֵאֲזַנִּים : וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס

פרק שני

מכריע הוא את כלם :

Egli soleva dire: Se fossero tutt' i Savj d' Isdrae-
le in una parte della bilancia, ed Elingezer figlio
d'Ircano nell' altra, contrappeserebbe egli a tutti
gli altri.

אבא שאול אומר משמו • אם יהיו כל חכמי ישראל
בכף מאזנים • ורבי אלעזר בן הורקנוס אף
עמהם • ורבי אלעזר בן ערך בכף שניה • מכריע
הוא את כלם :

Abà Sciaül diceva per nome del suddetto: Se
fossero tutt' i Savj d' Isdraele in una parte della
bilancia, ed anche Rabi Elingezer figlio d'Ircano
con effi, ed R. Elngazàr figlio di Ngarach nell'
altra parte, contrappeserebbe egli a tutti gli altri.

אמר להם צאו וראו איזו היא דרך ישראל שידיבק
בה האדם • רבי אלעזר אומר עין טובה • רבי
יהושע אומר חבר טוב • רבי יוסי אומר שכן טוב •
רבי שמעון אומר הרואה את הנולד • רבי אלעזר
אומר לב טוב • אמר להם רואה אני את דברי
אלעזר בן ערך מודבריהם • שבכלל דבריו דבריהם :

Disse loro una volta il suddetto Maestro: Usci-
te, considerate, qual è la via retta, a cui dee ar-
tarsi l' Uomo. Rabi Elingezer disse: la Sobrietà. R.
Jeosciuang disse: la scelta d'un buon Compagno.
R. Josè disse: la scelta d'un buon vicino. R. Sima-
gon disse: la previdenza delle cose. R. Elngaz

disse: la bontà di cuore. Rispose loro: Approvo le parole d'Elnazar figlio di Ngarach, più che le vostre; perchè contengono le sue parole le vostre.

אָמַר לָהֶם צָאוּ וּרְאוּ אִיזוֹ הִיא דַּרְךְ רַעְוָה שְׂתַרְחֵק
 מִמֶּנָּה הָאָדָם • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר עֵין רַעְוָה •
 רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חֵבֵר רַע • רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר שָׁכֵן
 רַע • רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר הַלֹּהֶה וְאִינוּ מְשֻׁלָּם • אַחַד
 לֹוֶה פֶּן הָאָדָם כְּלוֹה מִן הַמָּקוֹם • שְׁנַאֲמַר לֹוֶה רֹשֶׁע
 וְלֹא יִשְׁלַם וְצַדִּיק חוֹזֵן וְנוֹתֵן • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֵב
 רַע • אָמַר לָהֶם רֹוֶאֶה אָנִי אֶת דְּבַרֵי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֶרְוֶה
 מִדְּבַרְיֶכֶם • שֶׁבְכֻלָּל דְּבַרְיֶיךָ דְּבַרְיֶיךָ •

Tornò a dire loro: Uscite, e speculate, qual è la via cattiva, da cui dee allontanarsi l' Uomo. Rabi Elnazar disse: l'infaziabilità. R. Jeosciuang disse: la pratica di cattivo Compagno. Rabi Josè disse: La vicinanza d'uomo cattivo. Rabi Scimngon disse: il prendere ad prestito, e non rendere; conciosiacchè lo stesso è prendere ad prestito dall' Uomo, quanto torre ad prestito dal Signore, giusta la glosa del Verso, che dice: Piglia ad prestito l'Empio, e non rende, ed il Giusto concede, e dona. Rabi Elnazar disse: La malignità di Cuore. Rispose loro, approvo le parole di Elnazar, figlio di Ngarach più che le vostre, perchè contengono le sue parole le vostre.

הֵם אָמְרוּ שֶׁלֹּשָׁה דְּבָרִים • רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
 כְּבוֹד חֵבֵרָה חֵבִיב עֲלֶיהָ כְּשֶׁלֶב

פרק שני

לכעוס • ושוב יום אחד לפני מיתתך • והוי מתחמם
 כנגד אורן של חכמים • והוי זדור בגחלתם שלא
 תפודה • שנשיכתן נשיכת שועל ועקיצתן עקיצת
 עקרב • ולחישתן לחישת שרף ואף כל דבריהם
 כגחלי אש :

Ciascheduno de' suddetti Discepoli soleva dire
 tre cose. Rabi Elingezer diceva: Abbi a cuore l'
 onore del Prossimo quanto il tuo; e perciò non es-
 ser facile ad addirarti. Pentiti de' tuoi falli un gior-
 no prima del tuo morire; e riscaldati al fuoco de'
 Savj, ma avvertisci, che la loro braggia non ti
 scotti; perche il loro morfico è quasi morfico di Vol-
 pe, il loro pizzico, quasi pizzico di Scorpione, ed
 il loro alito, qual alito di Serpe, e tutte le loro
 parole quai bragge ardentissime.

רבי יהושע אומר עין הרע • ויצר הרע ושנאת
 הבריות מוציאין את האדם מן העולם :

Rabi Jeoscivang diceva: L'infaziabilità, la vo-
 luttà, e la rustichezza accelerano la Morte.

רבי יוסי אומר יהי ממון חברך חביב עליך כשליך
 ודתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך
 וכל מעשיך יהיו לשם שמים :

Rabi Josè diceva: Prezза gli averi del tuo
 Prossimo quanto i tuoi. Disponiti ad apprendere la
 divina Legge, cui non è ereditaria la cogniziq-
 ne; e tutte le tue operazioni sieno con fine reli-
 gioso.

רבי שמעון אומר הוי זהיר בקריית שמע ובתפלה
 וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע
 אלא רחמים ותחנונים לפני המקום ברוך הוא •
 שנאמר כי אתה אל חנון ורחום ארך אפים ורב
 חסד • ואל תהי רשע בפני עצמך :

Rabì Simngòn diceva: sii puntuale nella Let-
 tura del Sciemàng, e nell' Orazione. Quando fai
 Orazione, non orare per consuetudine; ma per
 chiedere pietà, e misericordia dal Signore, giusta
 il Verso che dice: E' clemente, e pietoso egli; sof-
 ferente, e magno di Misericordia. E non ti diffi-
 nire mai Reprobo.

רבי אלעזר אומר הוי שקוד ללמוד תורה • ודע מה
 שתשיב לאפיקורוס • ודע לפני מי אתה עמל •
 ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך :

Rabì Elngazàr diceva: Sii indefesso per impa-
 rare la divina Legge, finchè saprai ciò, che dov-
 rai rispondere ad un Epicureo. Conosci avanti chi
 tu t'affatrichi, e ch'è fedele egli il Padrone della
 tua Opera, che pagheratti il premio del tuo operare.

רבי טרפון אומר היום קצר • והמלאכה מרבה •
 והפעלים עצלים • והשכר הרבה יבעל הבית דוחק :

Rabì Tarphòn diceva: Il giorno è breve, l'
 opera lunga, gli operaj pigri, il premio molto, ed
 il principale sollecitante.

פרק שני

הוא היה אומר לא עליך המלאכה לגמור ולא אתה
בן חורין ליבטל ממנה • אם למדת תורה
הרבה נותנין לך שכר הרבה • וגאמן הוא בעל
מלאכהך שישלם לך שכר פעולתך • ודע מתן
שכרן של צדיקים לעתיד לבא :

Egli soleva dire: Non aspetta a te terminare l'operazione, nè per ciò sei in libertà di tralasciare lo studio. Se apprendesti molta Legge, avrai molto premio; essendo egli fedele il Padrone della tua operazione, che pagheratti il premio del tuo operare; e conosci il premio de' Giusti nell'altra vita.

פרק שלישי

עקביא בן מהלאל אומר • הסתכל בשלשה דברים
ואין אתה בא לידי עבירה • דע מאין באת
ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון
מאין באת מטפה סרוחה • ולאן אתה הולך למקום
עפר רמה ותולעה • ולפני מי אתה עתיד ליתן דין
וחשבון • לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא

Ngakavià figlio di Mahalalèl diceva: Rifletti tre cose, che non verrai a pericolo di commetter peccato: Sappi d'onde venisti, ove vai, ed avanti chi tu sei soggetto a rendere ragione, e conto. D'onde venisti; da una goccia putrida. Dove vai; a luogo di polvere, vermi, ed infetti. Ed avanti chi tu sei soggetto a rendere ragione, e

conto; avanti il Re di tutti i Re, il Santo Benedetto Signore.

רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה
של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו
חיים בלעו:

Rabì Chaninà Presidente de' Sacerdoti diceva: Fa orazione per la pace del Governo; perchè se non fosse il timore, che si ha di esso, l'uno l'altro vivo inghiottirebbe.

רבי חנינא בן תרדיון אומר שנים שיושבין ואין
ביניהם דברי תורה הרי זה מושב לצים שנאמר
ובמושב לצים לא ישב. אבל שנים שיושבין ויש
ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם. שנאמר
אז נדברו יראי יי איש אל רעהו ויקשב יי וישמע
ויכרתב ספר זכרון לפניו ליראי יי ולחושבי שמו.
אין לי אלא שנים. מנין שאפילו אחד שיושב ועוסק
בתורה שהקדוש ברוך הוא קובע לו שכר. שנאמר
ישב בדד וידום כי נטל עליו:

Rabì Chaninà figlio di Teradiòn diceva: Se due siedono senza discorrere della divina Legge, ella è residenza de' Bessattori, giusta la glosa del Verso, che dice: Ed in residenza de' Bessattori non istette; ma se due siedono, e discorrono della divina Legge, la Divinità alberga fra essi, giusta il Verso, che dice: Allorchè parlarono i tementi del Signore, uno coll'altro, ascoltò il Signore, ed in-

פרק שלישי

tese, e fu scritto nel libro di memoria avanti essa a pro de'tementi del Signore, e di quelli, che venerano il suo nome. Non ho prova, che per due; d'onde provasi, ch'eziandio se uno sedesse, e s'impiegasse nello studio della divina Legge, il Santo Benedetto Signore gli destina premio? Dalla glosa del Verso, che dice: stará solo; e contemplerá che accettò sopra di lui.

רבי שמעון אומר • שלשה שאכלו על שלחן אחד
 ולא אמרו עליו דברי תורה • כאלו אכלו מזבחי
 מתים • שנאמר כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי
 מקום • אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו
 עליו דברי תורה • כאלו אכלו משלחנו של מקום
 ברוך הוא • שנאמר וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יי :

Rabi Simngòn diceva: Tre, che avessero mangiato ad una mensa, e non avessero detto sopra di essa parole della divina Legge, è come avessero mangiato sagrifizj d'idolatri, giusta il Verso glosato: Che tutte le mense sono piene di vomito, e sterco, quando non è nominato il nome d' Iddio; ma tre, che avessero mangiato ad una mensa, ed avessero detto parole della divina Legge, è come avessero mangiato dalla mensa del Signore, giusta la glosa del Verso: e parlò a me questa è la mensa, ch' è avanti il Signore.

רבי חנינא בן חכינאי אומר • הנעזר בלילה • והמיהלך
 בדרך יחידי • ומפנה לבו לבטלה • הרי זה

מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ :

Rabì Chananá figlio di Chachinà diceva; quegli, che veglia la notte, o che va per viaggio solo, e si applica a cose vane, pone in pericolo la sua persona.

רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה אָמַר. כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עוֹל
 הַתּוֹרָה מֵעֲבִירֵין מִמֶּנּוּ עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ.
 וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עוֹל הַתּוֹרָה. נוֹתֵן עָלָיו עוֹל מַלְכוּת
 וְעוֹל דֶּרֶךְ אֶרֶץ :

Rabì Nechunja figlio di Hakanà diceva: quegli, che si sottopone al giogo della divina Legge, leva da se stesso il giogo del governo, e del mondano esercizio: e ciascheduno, che scarica da se il giogo della divina Legge, carica sopra se stesso il giogo del governo, e del mondano esercizio.

רַבִּי חַלְפְּתָא אִישׁ כִּפַּר חַנּוּיָא אָמַר. עֲשֶׂרָה שְׁיֹשְׁבֵין
 וְעוֹסְקִים בְּדִין. שְׂכִינָה שְׂרִייָה בֵּינֵיהֶם. שְׁנֵי אָמַר
 אֱלֹהִים נֹצֵב בְּעֵדַת אֵל. וּמִנֵּן אֶפִּילוּ חֲמִשָּׁה שְׁנֵי אָמַר
 וְאַנּוּדְתוּ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה. וּמִנֵּן אֶפִּילוּ שְׁלֹשָׁה שְׁנֵי אָמַר
 בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוּט. וּמִנֵּן אֶפִּילוּ שְׁנַיִם. שְׁנֵי אָמַר אִזּו
 נִדְּבָרוּ יֵרָאִי יֵרָאִי אֵל רַעְהוּ וַיִּקְשֶׁב יֵי וַיִּשְׁמַע. וּמִנֵּן
 אֶפִּילוּ אֶחָד. שְׁנֵי אָמַר בְּכָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אִזְכּוֹר אֶת
 שְׁמִי אֲבֹא אֵלָיָה וּבְרַכְתִּיךְ :

Rabì Chalaphthá abitante della villa di Chananja diceva: Se dieci stanno affaccendati in Giudizio,

פרק שלישי

la Divinità alberga fra essi; giusta la glosa del Verso, che dice: Iddio è assistente nella Congrega de' Giudici. D'onde provasi, se fossero eziandio cinque? Dalla glosa del Verso, che dice: e la sua compagnia sopra la terra fondamentò. D'onde provasi, se fossero eziandio tre? Dalla glosa del Verso, che dice: fra Giudici giudicherà. D'onde provasi, se fossero eziandio due? dal Verso che dice: Allorchè si parlarono i tementi del Signore uno all'altro, ascoltò il Signore, ed intese. D'onde provasi, se fosse eziandio uno? Dalla glosa del Verso, che dice: In ogni luogo, che permetterò, che si menzioni il mio nome verrò a te, e ti benedirò.

רַבִּי אֶלְעָזָר אִישׁ בְּרִתּוֹתָא אָזְמַר • תַּן לֹא מִשְׁלֹו
שְׂאִתָּהּ וְשִׁלְךָ שְׁלֹו • וְכֵן בְּדוֹד הוּא אָזְמַר כִּי
מִמֶּךָ הַכֹּל וּמִיִּדְךָ נִתְּנוּ לְךָ :

Rabì Elngazàr Bartodano diceva. Dà a Dio di ciò, ch'è suo; perchè tu, e ciò che hai, é suo; e così appresso David si legge: Che da te viene il tutto, e di quello, ch'è tuo, diamo a te.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָזְמַר הַמְהִלְךָ בְּדַרְךָ וְשׁוֹנֶה וּמִפְּטִיךָ
מִבִּשְׁנֵתוֹ • וְאָזְמַר מַה נָּאֵה אֵילָן זֶה • מַה נָּאֵה
גֵּיר זֶה • מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ מִתְחַיֵּיב בְּנַפְשׁוֹ :

Rabì Simngòn diceva: Chi va per viaggio meditando della divina Legge, ed interrompe la sua meditazione e dice: O come è bello quest'arbore! è pur vago questo solco! lo condanna il Sacro testo come uno, che aggrava la propria anima.

רַבִּי דוֹסְתַאי בֶּר יֵנְאִי מְשׁוּם רַבִּי מְאִיר אֹמֵר • כָּל
הַשּׁוֹכֵחַ דְּבַר אֶחָד מִמִּשְׁנֵתוֹ • מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב
בְּאֵלּוֹ מִתְחַיֵּיב בְּנַפְשׁוֹ • שְׁנֵאמַר רַק הַשְּׁמֹר לָךְ וְשִׁמּוֹר
נַפְשֶׁךָ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ •
יְכוּל אֶפִּילוֹ תִקְפֶּה עָלָיו מִשְׁנֵתוֹ תִלְמוּד לֹמֵר וּפֶן
יִסְוֶה מִלְּבַבְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ • הָאֵינוֹ מִתְחַיֵּיב בְּנַפְשׁוֹ
עַד שְׁיֵשֵׁב וְיִסְרֵם מִלְּבוֹ :

Rabì Dostài figlio di Janhai per nome di Ra-
bi Mehir diceva: Chiunque si scorda qualche cosa
del suo studio, lo condanna il Sacro testo come
uno, che aggrava la propria anima; giusta il Ver-
so, che dice: solamente sii avvertito, ed avverti-
sci bene la tua anima, acciocchè non ti scordi le
cose, che videro i tuoi occhj. Da ciò potrebbesi
intendere eziandio quando la farragine degli studj
superasse la sua reminiscenza; ma ti toglie l'equi-
voco ciò che segue: ed acciocchè non partano dal
tuo cuore tutt' i giorni di tua vita. Dunque non
aggrava la propria anima, se viziosamente non li
allontana dalla memoria.

רַבִּי חַנִּינָא בֶּן דוֹסָא אֹמֵר כָּל שִׁירָאֵת הָטְאוּ קֹדְמָת
לְחַכְמָתוֹ חֲכָמְרֵנוּ מִתְקַיְיֵמַת • וְכָל שֶׁחֲכָמְתוֹ
קֹדְמָת לִירָאֵת הָטְאוּ • אֵין חֲכָמְתוֹ מִתְקַיְיֵמַת :

Rabì Chaninà figlio di Dossà diceva: In chian-
que la sua religione precede la sua sapienza, la di
lui sapienza si conserva; e in chiunque la sua sa-
pienza precede la sua religione, la di lui sapienza

non si conserva.

וְאֵל הָיָה אֹמֵר כָּל שְׂמֵעֵשׂוֹ מְרַבִּין מִחֻכְמָתוֹ •
 חֻכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת • וְכָל שְׂחֻכְמָתוֹ מְרַבֵּה
 מִפְּעֻשָׁיו • אִין חֻכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת :

Egli soleva dire: In chiunque le sue buone operazioni superano la sua sapienza, la di lui sapienza si conserva; e in chiunque la sua sapienza supera le buone sue operazioni, la di lui sapienza non si conserva.

הוּא הָיָה אֹמֵר כָּל שְׂרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הַיְמָנִי •
 רוּחַ הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיְמָנִי • וְכָל שְׂאִין רוּחַ
 הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הַיְמָנִי • אִין רוּחַ הַמְּקוֹם נוֹחָה הַיְמָנִי :

Egli soleva dire: Di chiunque la volontà delle persone si compiace, la volontà d' Iddio pure si compiace di esso, di chiunque la volontà umana non è paga, nè pure la volontà Divina è paga di esso.

רַבִּי דוֹסָא בֶּן הַרְכִּינָס אֹמֵר • שִׁנָּה שֶׁל שַׁחְרִית וַיִּין
 שֶׁל צַהֲרִים • וְשִׁיחַת הַיְלָדִים • וְיִשְׁבֵּת בְּתֵי
 בְּנֵי־טוֹת שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ • מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן
 הָעוֹלָם :

Rabl Dofsà figlio di Harchinàs diceva: Il soverchio sonno della mattina, vino del mezzo giorno, cicaleccio de' Fanciulli, e la conversazione de' Plebei, accelerano a chi gli segue, la Morte.

רַבִּי אֶלְעָזָר הַמְּדַעִי אֹמֵר הַמְּחַלֵּל אֶת הַקִּדְּשִׁים •

וְהִמְבִּיחַ אֶת הַמוֹעֲדוֹת • וְהִמְלִיכִין בֵּין פְּנֵי תְּבוּרֵי
 כְּרִבִּים • וְהִמְפֹּר בְּרִיתוֹ שֶׁל אֲבֵרָהּם אֲבֵינוֹ • וְהִמְנִיחַ
 פָּנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כִּהְלָכָה • אַף עַל פִּי שֵׁשׁ בִּידוֹ
 תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים • אִין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא :

Rabì Elngazàr Modangita diceva: Quegli, che profana le cose Sacre, oppure sprezza le solennità, ovvero svergogna il suo prossimo in pubblico, o abiura il patto del Patriarca Abramo, o spiega finistramente la divina Legge, sebbene fosse in possesso di Sacro studio, e buone operazioni, non ha parte nel mondo venturo.

רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר הָיוּ קָל לְרֹאשׁ וְנָח לְתַשְׁחוֹרֵת •
 וְהָיוּ מְקַבְּלִים אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה :

Rabì Ismangèl diceva: umiliati al maggiore, e sij docile colla Gioventù, ed accogli ciascheduno con allegrezza.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר • שְׁחוֹק וְקִלּוֹת רֹאשׁ • מְרַגְּזִין
 אֶת הָאָדָם לְעִרְוָה :

Rabì Ngakivà diceva: Il riso, e la immodestia, avvezzano l'Uomo alla lascivia.

הוּא הָיָה אוֹמֵר • מְסוּרֵת סִיג לְתּוֹרָה • מַעֲשֵׂרוֹת
 סִיג לְעוֹשֵׁר • נְדָרִים סִיג לְפְרִישוֹת • סִיג לְחֻמְתָּה
 שְׂרֵי קוֹרָה :

Egli soleva dire: La tradizione de' Savj è l'argine della Legge scritta. Le Decime sono argi-
 ne

פרק שלישי

ne della Ricchezza. I voti sono riparo per l'astinenza, ed il riparo della sapienza è il tacere.

זוֹא הִיָּה אוֹמֵר. חֲבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְּצַלֵּם • חֶבֶה
 יִתְרָה נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצַלֵּם • שֶׁנֶּאֱמַר כִּי
 בְּצַלֵּם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם :

Egli soleva dire: Amato è l' Uomo, che fu creato colla divina immagine, e maggiore amore gli fu dimostrato, notificandogli, che fu creato colla divina immagine, giusta il Verso, che dice: Che con immagine divina fece l'Uomo.

חֲבִיבֵינּוּ יִשְׂרָאֵל • שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לְמָקוֹם • חֶבֶה יִתְרָה
 נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לְמָקוֹם • שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּנִים אַתֶּם לַיְי אֱלֹהֵיכֶם :

Amati sono gl'Isdraeliti, che furono chiamati figlj d'Iddio, e maggior amore fu loro dimostrato, notificando ad essi, che sono chiamati figlj d'Iddio, giusta il Verso, che dice: Figlj siete voi del Signore Iddio vostro.

חֲבִיבֵינּוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה • חֶבֶה יִתְרָה
 נוֹדַעַת לָהֶם • שֶׁנִּתְּנָן לָהֶם כְּלֵי חֲמֻדָּה • שֶׁבו
 מִבְּרֵא הָעוֹלָם • שֶׁנֶּאֱמַר כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם
 חוֹדְתִי אֶל תַּעֲזוֹבוּ :

Amati sono gl'Isdraeliti, a cui fu dato lo strumento desiderabile, e maggior amore loro fu dimostrato, notificando ad essi che loro fu dato lo strumento desiderabile, col quale fu creato il Mon-

do, giusta la glosa del Verso, che dice: Perché dottrina buona diede a voi, la mia Legge non abbandonate.

הכל צפוי והרשות נתונה • ובטוב העולם נדון והכל לפי רוב המעשה :

Tutto è previsto, e l'arbitrio è concesso, e colla bontà divina il Mondo vien giudicato, ma il tutto a misura dell' operare.

הוא היה אומר הכל נתון בערבון • ומצודה פרוסה על כל החיים • החנות פתוחה והחנוני מקיף • והפנקס פתוח והיד כותבת • וכל הרוצה ללוות יבא וילוה • והגבאין מהזרין תדיר בכל יום • ונפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו • ויש להם על מה שייסמוכו • והדין דין אמת והכל מתוקן לסעודה :

Egli soleva dire: Tutto ci è concesso in Deposito, e la rete è stesa per tutti i viventi. La Bottega è aperta, ed il Bottegajo dà in credenza. Il Libro è aperto, e la mano scrive, e chi vuole costituirsi debitore, vada, e si costituisca. Gli esattori girano tutto il giorno, e si pagano dall' Uomo voglia o non voglia, avendo sopra che appoggiarsi. Il giudizio è giudizio retto, e ciascheduno è destinato al Convito.

רבי אלעזר בן עזריה אומר אם אין תורה אין דרך ארץ • אם אין דרך ארץ אין תורה • אם אין חכמה אין יראה • אם אין יראה אין חכמה • אם

פרק שלישי

אין בינה אין דעת • אם אין דעת אין בינה • אם
אין קמה אין תורה • אם אין תורה אין קמה :

Rabi Elngazar figlio di Ngazarja diceva; Chi non ha studio della divina Legge, non è sociabile; Chi non è sociabile, non ha studio della divina Legge. Chi non ha virtù, non ha religione perfetta, chi non ha religione perfetta, non ha virtù. Chi non ha prudenza non ha sapere, chi non ha sapere, non ha prudenza. Chi non ha farina, non ha studio; chi non ha studio, non ha farina.

הוא היה אומר • כל שחכמתו מרבה ממעשיו
למה הוא דומה • לאילן שענפיו מרבין ושרשיו
מעטין • והיות בארץ ועוקרתו והופכתו על פניו •
שנאמר והיה פערער בערבה ולא יראה כי יבא
טוב • ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב •
אבל כל שמעשיו מרבין מחכמתו למה הוא דומה •
לאילן שענפיו מעטין ושרשיו מרבין • ואפילו כל
הרהות שבְעוֹלָם באות ונזשכות בו אין מזיזין אותו
ממקומו • שנאמר והיה כעץ שתול על מים ועל
יובל ישלח שרשיו ולא יראה כי יבא חום והיה
עלהו רענן ובשנת בצורת לא ידאג ולא ימיש
מעשות פרי :

Egli soleva dire. Ciascheduno, che ha più di sapienza, che di buone opere, a cosa egli è simile? Ad un arbore di cui i rami sono molti, e poche

poche le radici, ecco il vento viene, lo sradica e lo rovescia flossopra; giusta il Verso che dice: E farà qual falice in pianura, e non vedrà, quando verrà bene, e albergherà nelle solitudini del Deserto Terra arida, e disabitata; ma chiunque ha più di buone operazioni, che di sapienza, a qual cosa è egli simile? Ad un arbore i di cui rami son pochi, e molte le radici, che s'eziandio tutt' i venti del Mondo venissero, e soffiassero in esso, nol moverebbero dal suo loco, giusta il Verso che dice: E farà qual arbore piantato presso l'acqua, e presso il ruscello stende le sue radici, che non si risente, se viene il caldo, e conserva la sua foglia fresca, ed in anno di siccità non patisce, nè lascia di fare frutto.

רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן חֲסִמָּא אוֹמֵר • קִינִין וּפְתָחֵי גִדָּה הֵן
הֵן גּוּפֵי הַלְכוֹת • תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרֵי אוֹת פְּרַפְרָאוֹת
לְחֻכְמָה :

Rabì Elngazar figlio di Chismà diceva. Le Lezioni de' Sagrifizj d'Uccelli, e d'accidenti de' mestruj, sono Lezioni importantissime. L'Astronomia e Geometria sono condimenti alla sapienza.

פרק רביעי

בֶּן זֹזְמָא אוֹמֵר • אֵיזְהוּ חָכֵם הַלּוֹמֵד מְכַל אָדָם •
שְׁנֵאמַר מְכַל מְלַמְדֵי הַשְּׂכֵלֵתִי • אֵיזְהוּ גְבוּר
הַכּוֹבֵשׁ אֶת יָצְרוֹ • שְׁנֵאמַר טוֹב אֶרֶךְ אַפִּים מִגְּבוּר
וּמוֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מְלוֹכֵד עֵיר • אֵיזְהוּ עֹשֵׂי הַשְּׂמִחָה בְּחֻלְקֵי
שְׁנֵאמַר

פרק רביעי

שנאמר יגיע כפיך כי תאכל. אשריך וטוב לך.
 אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. איזהו
 מכבד. המכבד את הבריות. שנאמר כי מכבדני
 יאכבד ובני יקלו :

IL figlio di Zomà diceva: Qual' è il savio? Quegli
 che sa apprendere da ciascheduno; giusta il Ver-
 so, che dice: Da tutt' i miei Precettori ho appreso.
 Qual' è il Forte? Quegli che vince la sua tentazione;
 giusta il Verso che dice: Meglio è il Sofferente, che
 il Forte, e chi domina la sua volontà piú di chi
 prende una Città. Qual' è il ricco? Quegli che si
 contenta di sua parte, giusta il Verso, che dice:
 quando goderai la fatica delle tue mani, tu felice,
 e bene per te, che vale a dire, o tu felice in que-
 sto Mondo! e bene per te nell'altro. Qual
 rato? l'onorante; giusta il Verso, che dic
 chè i miei onoranti onorerò, e coloro,
 sprezzano, saranno avviliti.

כן עזאי אומר. הוי רץ למצוה קלה. ובגורח מן
 העבירה. שמצוה גוררת מצוה. ועבירה גוררת
 עבירה. ששכר מצוה מצוה. ושכר עבירה עבירה :

Il figlio di Ngazái diceva; Corri all' osservanza
 del precetto lieve, e fuggi dal peccato; perchè l'os-
 servanza d'un precetto t' induce ad un' altra, e la
 commissione d'un peccato ne porta dietro un' altra,
 la paga d'un' osservanza è un' altra osservanza, e d'
 una trasgressione un' altra trasgressione.

הוא היה אומר: אל תהי בז לכל אדם: ואל תהי
 מפליג לכל דבר: שאין לך אדם שאין לו שעה:
 ואין לך דבר שאין לו מקום:

Egli soleva dire: Non dispregiare alcun Uomo; nè trascurare alcuna cosa; perchè non v'è Uomo che non abbia il suo tempo, nè cosa, che non abbia il suo luogo.

רבי לויטס איש יבנה אומר מאד מאד הוי שפל רוח
 בפני כל האדם: שתקות אנוש רמה:

Rabì Levitas Jabenita diceva: Sii umilissimo, perchè la Massa dell'uomo è un bulicame di Vermini.

רבי יוחנן בן ברוקה אומר: כל המחליל שם שמים
 בסתר: נפרעין ממנו בגלוי: אחד שונג ואחד
 מזיד: על הליל השם:

Rabì Jochanàn figlio di Berokà diceva: Se alcuno pecca con scandalo anche di pochi, Iddio si paga di lui pubblicamente: tanto se lo scandalo seguita in errore quanto viziosamente.

רבי ישמעאל בנו אומר: הלומד על מנת ללמד
 מספיקין בידו ללמוד וללמד: והלומד על מנת
 לעשות: מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות:

Rabì Ismangel suo figlio diceva: Chi apprende la divina Legge con intenzione d'insegnarla, Iddio gli concede abilità d'apprendere, e d'insegnare; e chi apprende con intenzione d'osservarla, gli concede abilità d'apprendere, insegnare, conservare, ed osservare.

פּוֹק רַבִּיעִי

רַבִּי צְדוֹק אָמַר אֶל תַּעֲשֶׂם עֲטָרָה לְהַתְנַדֵּל בָּהֶם •
וְלֹא קוֹרְדוֹם לְחַפּוֹר בָּהֶם • וְכֵן הָיָה הַלֵּל אֹמֵר
וַדַּאֲשַׁתְּמוּשׁ בְּתַנּוּת חֲלָף • הָאֵת לְמַדַּת כָּל הַנְּחֻנָּה
מִדְּבַרֵי תוֹרָה נוֹטֵל חַיּוּ מִן הָעוֹלָם :

Rabi Tzadòk diceva: Non usare le parole della divina Legge, qual Corona per vanagloriarti con esse, nè qual Vanga per cavarne alimento, e così appunto soleva dire Hilèl: Chi usa male lo studio della divina Legge, passa da questa vita; Dunque apprendesti, che chiunque si serve della divina Legge, toglie se stesso al Mondo.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר כָּל הַמְּכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה גּוֹפּוֹ מְכַבֵּד
עַל הַבְּרִיּוֹת • וְכָל הַמְּחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה • גּוֹפּוֹ
מְחַלֵּל עַל הַבְּרִיּוֹת :

Rabi Josè diceva: Ognuno, che onora la divina Legge, viene onorato dalle persone, e ciascheduno, che la profana, vien vilipeso dalle persone.

רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בֶּנוֹ אָמַר הַחוֹשֵׁךְ עֲצָמוֹ מִן הַדִּין
פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֵיבָה וְגִזְלֵל וְשׁוֹבֵעַת שׂוֹא • וְהִגָּס לְבוֹ
בְּהוֹרָאָה שׁוֹטֵה רָשָׁע וְגַם רוּחַ

Rabi Isinangèl suo figlio diceva: Chi si scansa di giudicare, si libera da nimicizie, fraudi, e spergiuri, e chi è vago nel dar Sentenze, è Pazzo, Empio, e Superbo.

הוּא הָיָה אֹמֵר אֶל תְּהִי דִן יְחִידֵי שְׂאִין דִּן יְחִידֵי
אַלֵּא אֶחָד • וְאַל תֵּאמַר קְבֵלוּ דַעְתִּי • שְׂהִין

רְשָׁאִין

רשאין ולא אתה :

Egli soleva dire: Non giudicare solo, perchè non può giudicar solo che il solo Iddio; e non obligare i tuoi Colleghi ad accettare il tuo parere, perchè dessi essendo in maggior numero, hanno quell' autorità, che tu non hai.

רבי יונתן אומר כל המקיים את התורה מעוני סופו לקימה מעושר וכל המבטל את התורה מעושר סופו לבטלה מעוני :

Rabì Jonatàn diceva: Ciascheduno, ch' esercita lo studio della divina Legge benchè povero, finalmente l' eserciterà in ricchezza, e chi lo lascia per la ricchezza, il suo fine sarà lasciarlo per povertà:

רבי מאיר אומר הוי ממעט בעסק ועסקוק בתורה ויהי שפל רוח בפני כל האדם. ואם בטלת מן התורה יש לך בטלים הרבה כנגדך. ואם עמלת בתורה יש לך שכר הרבה לתן לך :

Rabì Mehir diceva: Diminuisci il Negozio, ed impiegati nello studio, ed umiliati ad apprendere da tutti. Se ti svii dallo studio della divina Legge, avrai molti sviatori per tuo danno, e se la studi, ha Iddio molto premio per darti.

רבי אליעזר בן יעקב אומר העושה מצודה אחרת קנה לו פרקליט אחד. והעושה עבודה אחרת קנה לו קטיגור אחד. תשובה ומעשים טובים כתרם

בתרים בפני הפורענות :

Rabî Elingezzer figlio di Jangakov diceva: Chi osserva un divino precetto, s'acquista un Difensore; e chi commette un peccato, s'acquista un Accusatore; però la penitenza, e buone operazioni sono quale scudo in faccia al supplizio.

רבי יוחנן הסנדלר אומר כל פניסה שהיא לשם שמים סופה להתקים; ושאין לה לשם שמים אין סופה להתקים :

Rabî Jochanan Calzolajo diceva: Qualunque riduzione è fatta con fine religioso, il suo fine è di mantenersi; e qualunque non è con fine religioso, il suo fine non è per mantenersi.

רבי אלעזר בן שמוע אומר יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלקך; וכבוד חברך כמורא רבך; ומורא רבך כמורא שמים :

Rabî Elngazâr figlio di Sciamuang diceva: Prez-za l'onore del tuo Discepolo quanto il tuo, e l'onore del tuo Prossimo come il timore del tuo Precettore, ed il timore del tuo Precettore come il timore d'Iddio.

רבי יהודה אומר הוי זהיר בתלמוד; ששגגת תלמוד עולה זדון :

Rabî Jeudâ diceva: avvertisci quando studii; perchè se sbagli per disattenzione, commetti peccato.

רבי שמעון אומר שלשה בתרים הם; כתר תורה
ובחר

וְכִתְרֵי כְהֻנָּה וְכִתְרֵי מַלְכוּת וְכִתְרֵי שֵׁם טוֹב
 עוֹלָה עַל גְּבִיהֶן :

Rabì Simngòn diceva: Tre Corone vi sono della divina Legge, del Sacerdozio, e dell' Imperio; ma la Corona della buona fama supera ciascheduna d' esse.

רַבִּי נְהוֹרַי אָמַר הוּי גּוֹלָה לְמָקוֹם תּוֹרָה וְאֵל
 הָאָמַר שְׂחִיא תְּבוּא אַחֲרֶיךָ שְׂחִבְרֶיךָ יְקִימוּךָ
 בְּיַדֶּיךָ וְאֵל בִּינְתְּךָ אֵל תִּשְׁעֶן :

Rabì Nehorài diceva: Trasferisciti dove v'è studio della divina Legge, e non dire, ch' ella ti venirà dietro, cioè, che i tuoi Compagni ti metteranno in possesso d' essa; e della tua capacità non ti fidare.

רַבִּי יֵנְאִי אָמַר אֵין בְּיַדְנוּ לֹא מַשְׁלוֹת הַרְשָׁעִים וְאֵפֶה
 לֹא מִיִּסְרֵי הַצְּדִיקִים :

Rabì Janhai diceva: Non sappiamo render ragione della felicità degli Empj, nè de' flagelli de' Giusti.

רַבִּי מַתְיָא בֶן חֲרַשׁ אָמַר הוּי מַקְרִים בְּשֵׁלוֹם כָּל
 אָדָם וְכוּי זָנַב לְאֲרֻזוֹת וְאֵל תְּהִי רֹאשׁ לְשׁוֹעֲלִים :

Rabì Matja figlio di Charasc diceva: Sii il primo a salutar ciascheduno, e fatti Coda de' Leoni, anzi che Capo delle Volpi.

רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר הָעוֹלָם הוּזָה דוֹמָה לְפְרוֹזְדוֹר בְּפִי
 הָעוֹלָם הִבָּא תְּתַקֵּן עֲצָמְךָ בְּפְרוֹזְדוֹר כְּרִי

פרק רביעי

שְׁתַּכְנַס לְטִרְקָלִין :

Rabì Jangakov diceva: Questo Mondo è simile ad un Atrio, rispetto al Mondo venturo; preparati nell'Arrio, per poter entrare nel Palazzo.

הוא היה אומר יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא •
ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה :

Egli soleva dire: Più giova un'ora di penitenza, e buone operazioni in questa vita, che tutta l'altra; e più vale un'ora di felicità nell'altra, che tutta la presente.

רבי שמעון בן אלעזר אומר אל תרצה את חברך בשעת כעסו • ואל תנחמנו בשעה שמתו מוטל לפניו • ואל תשאל לו בשעת נדרו • ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו :

Rabì Simngòn figlio di Elngazàr diceva: Non placare il tuo Prossimo nel punto della sua collera; nè il consolare nel tempo, che il suo morto gli è presente; e non ti studiare di sciogliere il suo voto nel punto del suo votare; e non procurare di vederlo nel roffore del suo peccato.

שמואל הקטן אומר בנפל אויבך א תשמח ובהכשלו אל יגל לבך • פן יראה יי ורע בעיניו והשיב מעליו אפו :

Samuël il minore foleva ripetere il detto del Savio: Nel cadere del tuo Nemico non t'allegrare, e nell'inciamparsi di esso non giubili il tuo cuore, acciocchè non vegga il Signore a cui ciò spiace, e faccia passare da lui in te il suo furore.

אֱלִישֶׁע בֶּן אֲבוּיָה אָמַר הַלּוֹמֵד תּוֹרָה יֵלֵךְ לְמָה
 הוּא דוֹמָה לְדָיו כְּתוּבָה עַל נֵיִר חֲדָשׁ וְהַלּוֹמֵד
 תּוֹרָה זָקֵן לְמָה הוּא דוֹמָה לְדָיו כְּתוּבָה עַל נֵיִר מָחוּק:

Elifciàng figlio di Avuja diceva: Quegli, che apprende mentr'è fanciullo, a che s'affomiglia? Ad inchiostro scritto sopra carta nuova: e chi apprende fatto già vecchio, a che s'affomiglia? ad inchiostro scritto sopra carta imbrattata.

רַבִּי יוֹסִי בֶּן יְהוּדָה אִישׁ כֶּפֶר הִבְבִּילִי אָמַר הַלּוֹמֵד
 תּוֹרָה מִן הַקָּטָנִים לְמָה הוּא דוֹמָה לְאוֹכֵל
 עֵנָבִים קָחוֹת וְשׁוֹתָה יַיִן מִגֵּרָתוֹ וְהַלּוֹמֵד תּוֹרָה מִן
 הַזְּקֵנִים לְמָה הוּא דוֹמָה לְאוֹכֵל עֵנָבִים בְּשׁוֹלוֹת
 וְשׁוֹתָה יַיִן יִשָּׁן:

Rabì Josè figlio di Jeudà abitante della Villa Babilonese diceva: Chi apprende da i Piccioli, a chi s'affomiglia? ad uno, che mangia uve acerbe, e beve vino nuovo; e chi apprende da' Vecchj, a chi s'affomiglia? a chi mangia uve mature, e beve vino vecchio.

רַבִּי אֲמַר אֵל תְּסַתְּכַל בְּקִנְיָן אֶלָּא בְּמַה שֵׁישׁ בּוֹ
 יֵשׁ קִנְיָן חֲדָשׁ מְלֵא יִשָּׁן וְיִשָּׁן שְׂאֵפִילוֹ חֲדָשׁ אֵין בּוֹ:

פרק רביעי

Rabì diceva: Non far caso del Vaso, ma di ciò, che contiene; giacchè vi farà un Vaso nuovo pieno di Vino vecchio, ed un Vaso vecchio, in cui non è per anche Vino nuovo.

רַבִּי אֱלֶעָזָר הַקַּפָּר אָמַר הַקְנָאָה וְהַתְּאוּהָ וְהַכְבוֹד
מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם :

Rabì Elngazar il Kaphàr diceva: L' invidia, la concupifcenza, e l' ambizione accelerano la morte.

הוּא הִיָּה אָמַר הַיְלָדִים לְמוֹתָ וְהַמָּתִים לְהַחְיוֹת
וְהַחַיִּים לְדוֹן • לִידַע לְהוֹדִיעַ וּלְהַדַּע שֶׁהוּא אֵל •
הוּא הַיּוֹצֵר • הוּא הַבוֹרֵא • הוּא הַמְּבִיֵן • הוּא הַדִּין •
הוּא עַד • הוּא בַּעַל דִּין • וְהוּא עֵתִיד לְדוֹן בְּרוּךְ
הוּא שְׂאִין לְפָנָיו עוֹלָה וְלֹא שְׂכָחָה וְלֹא מְשׂוּמָה
פָּנִים וְלֹא מִקַּח שְׂחָד שֶׁהִכֵּל שְׁלוֹ • וְדַע שֶׁהִכֵּל לְפִי
הַחֲשָׁבוֹן • וְאֵל יִבְטִיחַךְ יִצְרָךְ שֶׁהַשְּׂאוֹל בֵּית מָנוֹס
לְךָ • שֶׁעַל כְּרַחֲךָ אֵתָּה נּוֹצֵר • וְעַל כְּרַחֲךָ אֵתָּה נּוֹלֵד •
וְעַל כְּרַחֲךָ אֵתָּה חַי • וְעַל כְּרַחֲךָ אֵתָּה מֵרַת • וְעַל
כְּרַחֲךָ אֵתָּה עֵתִיד לִיתֵן דִּין וְחֲשָׁבוֹן לְפָנָי מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא :

Egli soleva dire: I nati devon morire; i morti risuscitare, e i risuscitati esser giudicati; perchè ciò sappiasi, si faccia sapere, e sia saputo, che Id-dio è il Formatore, Creatore, Intendente, e Giudice in questo Mondo, Testimonio, Parte, e Giudice

dice nell'altro. Oh egli Benedetto! che non evvi avanti lui torto, dimenticanza, rispetto, nè accettazione di dono, perchè tutto è suo; e sappi, che d'ogni picciol delitto tiene conto, e non t'assicuri la tentazione, che la Fossa sia tuo asilo; perchè a tua onta fosti formato, e nato; a tua onta vivi, e muori, ed a tua onta devi render conto avanti il Re de'Re il Santo Benedetto Signore.

פרק חמישי

בַּעֲשֶׂרֶה מְאֻמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וּמֵה תִּלְמֹד לֹאמֹר
וְהֲלֹא בְּמֵאֵר אֶחָד הָיָה יָכוֹל לְהִבְרָאוֹת.
אֵלֹה לְהַפְרֹעַ מִן הַרְשָׁעִים. שְׂמֵאֲבִדִין אֶת הָעוֹלָם
שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשֶׂרֶה מְאֻמְרוֹת. וְלִיתֵן שָׂכָר טוֹב לַצְדִיקִים
שֶׁמְקִיְמִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשֶׂרֶה מְאֻמְרוֹת:

COn dieci comandi d'Iddio fu creato il Mondo, e che apprendi da ciò? Forse con un comando non poteva esser creato? Ma ciò fece per pagarli maggiormente dagl' Empj, che distruggono quel Mondo, che fu creato con dieci comandi; e per dare tanto maggior premio a' Giusti, che sostentano quel Mondo, che fu creato con dieci comandi.

עֲשֶׂרֶה דִּוְרוֹת מְאָדָם וְעַד נֹחַ לְהוֹדִיעַ בְּמַה אָרְךְ אִפְיָם
לְפָנָיו. שֶׁכָּל הַדִּוְרוֹת הֵיוּ מְכַעֲסִין וּבָאִין עַד
שֶׁהִבִּיא עֲלֵיהֶם אֶת מִי הַמַּבּוּל:

Dieci età corsero d' Adam fino a Noach; per far sapere quanto di sofferenza usi Iddio, mentre

פרק חמישי

tutte quelle età continuavano ad irritarlo, finochè fece venire sopra di esse l'Acque del Diluvio.

עשרה דורות מנח ועד אברהם להודיע כמה ארך
אפים לפניו. שכל הדורות היו מכעיסין ובאין
עד שבא אברהם אבינו וקבל עליו שכר כלם:

Dieci età corsero dopo Noach fino ad Abrahàm, per far sapere quanto di sofferenza usi Iddio; mentre tutte quelle età continuavano ad irritarlo, fino che venne Abrahàm, e meritò per tutti loro.

עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם
להודיע כמה חבתו של אברהם אבינו

Con dieci esperimenti fu esperimentato Abrahàm nostro Padre, e fu costante in tutti; e ciò ti si dice per far sapere quant'era l'amore di Dio, che aveva Abrahàm nostro Padre.

עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה על הים:

Dieci miracoli furono fatti a' nostri Padri nell'Egitto, e dieci sopra il Mare.

עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא על המצרים
במצרים. ועשרה על הים:

Dieci percosse condusse il santo Benedetto Signore sopra gli Egizj nell'Egitto, e dieci sopra il Mare.

עשרה נסיונות נסו אבותינו להקדוש ברוך הוא
במדבר. שנאמר וינסו אותי זה עשר פעמים

וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

Con dieci prove, provarono i nostri Padri la pietà del Santo Benedetto Signore nel Deserto. giusta il verso che dice: e provarono mé già dieci volte; e non ubbidirono alla mia voce.

עֲשָׂרָה נִסִּים נִעְשׂוּ לְאַבְוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לֹא הִפְיָלָה
 אִשָּׁה מִרִּיחַ בֶּשֶׂר הַקֹּדֶשׁ. וְלֹא הִסְרִיחַ בֶּשֶׂר
 הַקֹּדֶשׁ מֵעוֹלָם. וְלֹא נִרְאָה זָכוּב בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים.
 וְלֹא אִירַע קָרִי לִכְהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. וְלֹא כָבוּ
 גַּשְׁמִים אֵשׁ שֶׁל עֵצֵי הַמַּעֲרָכָה. וְלֹא נִצְחָה הָרוּחַ אֶת
 עַמּוּד הָעֵשֶׂן. וְלֹא נִמְצָא פְּסוּל בְּעוֹמֵר וּבִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם
 וּבַלֶּחֶם הַפָּנִים. עוֹמְדִים צְפוּפִים וּמְשִׁתְּחָוִים רוּחִים.
 וְלֹא הִזִּיק נָחַשׁ וְעֶקְרָב בִּירוּשָׁלַם מֵעוֹלָם. וְלֹא אָמַר
 אָדָם לְחַבִּירוֹ צַר לִי הַמָּקוֹם שְׂאֵלֶיךָ בִּירוּשָׁלַם:

Dieci miracoli succedettero a' nostri Padri nel Santuario. Non abortì Donna per l'odore della Carne de'Sagrifizj. Non divenne mai fetida la Carne de'Sagrifizj. Non si vidde mosca ne' luoghi del Macello. Non successe accidente d'immondizia al sommo Pontefice nel giorno del Perdono. Non estinsero le pioggie il fuoco delle legna dell'ordinanza. Non disperse l'Aria la colonna di fumo. Non si trovò mai inconveniente nella misura del Ngòmer, ne' due pani di formento nuovo, o nel pane facciato. Nel concorso delle solennità stavano tutti in piedi affollati, e s'inchinavano spaziosamente. Non offese serpe, o scorpione mai in Gerusalemme

פרק חמישי

Yusaflemme, e non disse alcuno: provo ristrettezze a dimorare in Gerusalemme.

עֲשָׂה דְבָרִים נִבְרָאוּ בְעָרֵב שַׁבַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאֵלוֹ
הוּן פִּי הָאָרֶץ פִּי הַבְּאֵר פִּי הָאֶתוֹן וְהַקֶּשֶׁת
וְהַמֶּן וְהַמִּטָּה וְהַשְּׁמִיר וְהַכֶּתֶב וְהַמִּכְתָּב וְהַלְחוֹת
וְיֵשׁ אוֹמְרִים אֵף הַמְזִיקוֹן וְקִבְרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ
וְאֵילוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ וְיֵשׁ אוֹמְרִים אֵף צַבַּת
בְּצַבַּת עֲשׂוּדָה :

Dieci cose prodigiose furono destinate nella Vigilia del primo Sabbatho nel crepuscolo della sera, e sono: l'apertura della Terra per la sollevazione di Kòrach. La vena del Pozzo del Deserto. La parola dell' Asina di Bilngàm. L' Arco di Noach. La Manna La Verga di Mosè. Il Samiro. Il carattere delle Tavole. La Lettura di esse. Le Tavole stesse. Altri aggiungono anche i Demonj, il Sepolcro di Mosè, ed il Montone di Abram nostro Padre; ed altri aggiungono, *anco la prima forma d' ogni invenzione*. Anche la prima Tenaglia, che col modello d' altra Tenaglia doveva farli,

שִׁבְעָה דְבָרִים בְּגוֹלָם וְשִׁבְעָה בַחֲכָם וְחֲכָם אֵינוֹ
מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי שֶׁגְדוֹל מִמֶּנּוּ בַחֲכָמָה וּבְמִנְיָן
וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דְּבָרֵי חֲבִירוֹ וְאֵינוֹ נִבְהַל לְהַשִּׁיב
שׂוֹאֵל כְּעֵינָן וּמְשִׁיב כְּהַלְכָה וְאוֹמֵר עַל רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן
וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן וְעַל שְׁלֹא שָׁמַע אוֹמֵר לֹא שָׁמַעְתִּי
וּמוֹדָה עַל הָאֵמֶת וְחִילוּפֵיהֶם בְּגוֹלָם :

Sette cose si osservano nell' Ignorante, e sette nel Savio: Il Savio non parla avanti chi è maggiore di lui di sapienza, o di età. Non entra nel ragionamento del suo compagno. Non è impaziente a rispondere. Dimanda a proposito, e risponde a dovere. Discorre con ordine. Per quello che non capisce, dice non ho capito; e cede alla verità. L'opposto di queste cose si vede nell' Ignorante.

שבעה מיני פרעניות באין לעולם על שבעה גופי
 עבירות. מקצתן מעשרין ומקצתן אינן מעשרין
 רעב של בצורת באה מקצתן רעבים ומקצתן שבעין:
 גמרו שלא לעשרי רעב של מהומה ושל בצורת באה:
 ושלא ליטול החלה רעב של כליה בא:

Sette sorte di supplizj vengono al Mondo per sette gravissimi peccati. Quando parte degli Uomini levano le Decime, e parte non le levano; Carestia per causa di siccità viene, cosicchè altri penuriano, ed altri abbondano. Se universalmente non levano le Decime; Carestia per causa di desolazione, e siccità viene. Se neppure levano la Chalà, Carestia per causa di consumamento viene.

דבר בא לעולם על מיתות האמורות בתורה שלא
 נמסרו לבית דין ועל פירות שביעית:

Viene la Peste per quelle morti minacciate nella divina Legge, di cui non fu commessa l' esecuzione agl' Uomini, e per quelli, che si trattengono l' entrate dell' anno Sabbatico.

פרק חמישי

חָרַב בָּא לְעוֹלָם עַל עֲנֵי הַדִּין • וְעַל עֲוֹת הַדִּין • וְעַל
הַמּוֹרִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כִּהְלָכָה:

Viene la Guerra per il ritardo della Giustizia,
per le ingiustizie, e per quelli, che spiegano fini-
stramente la divina Legge.

חִיָּה רָעָה בָּאָה לְעוֹלָם • עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא • וְעַל
חֲלוּל הַשֵּׁם:

Viene Fiera rapace per il giuramento vano,
e per lo scandalo.

גְּלוּת בָּא לְעוֹלָם עַל עֲזוֹבֵי עֲבֹדַת אֱלֹהִים • וְעַל גְּלוּי
עֲרִיצוֹת וְעַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים • וְעַל שְׁמִיטַת הָאָרֶץ:

Viene cattività per l'Idolatria, per l'Adulterio,
per l'Omicidio, e per l'innosservanza dell'anno
Sabbatico.

כְּאַרְבַּעַה פְּרָקִים הִדְבָּר מִתּוֹרָה: בְּרִבְעִית וּבְשִׁבְעִית
וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִירָתוֹ וּבְמוֹצָאֵי הַחֹג שֶׁבְכָל

שָׁנָה וְשָׁנָה: בְּרִבְעִית מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁבְּשִׁלִּישִׁית •
בְּשִׁבְעִירָתוֹ מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁבְּשִׁשִּׁירָתוֹ • וּבְמוֹצָאֵי
שְׁבִיעִית מִפְּנֵי פִירוֹת שְׁבִיעִית • וּבְמוֹצָאֵי הַחֹג שֶׁבְכָל
שָׁנָה וְשָׁנָה: מִפְּנֵי גִזְל מִתְּנוֹת עֲנִיִּים:

In quattro tempi, se v'è peste, si aumenta:
Nell'anno quarto, nel settimo, nell'uscire del set-
timo', e nell'uscire la Festa de' Tabernacoli d'ogni
anno. Nell'anno quarto per aver trattenute le de-
cime, che si dovevano al Povero' nel terzo. Nel
settimo

settimo per le decime, che gli si dovevano nel festo. Nell'uscire il settimo per il trattenerli l'entrata dell'anno Sabbatico; e nell'uscire la Festa de' Tabernacoli di ciaschedun anno per l'usurpamento de'doni dovuti a' Poveri -

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּאָדָם. הָאוֹמֵר שְׁלִי שְׁלָךְ וְשְׁלָךְ שְׁלִי עִם
הָאָרֶץ. שְׁלִי שְׁלִי וְשְׁלָךְ שְׁלָךְ זֶה מִדָּה בִּינּוּנִית
וַיֵּשׂ אוֹמְרִים זֶה מִדַּת סְדוּם. שְׁלִי שְׁלָךְ וְשְׁלָךְ שְׁלָךְ
חֲסִיד. שְׁלָךְ שְׁלִי וְשְׁלִי שְׁלִי רָשָׁע:

Quattro sono le qualità degli Uomini nell'Interesse: Chi dice: il mio è tuo, ed il tuo è mio; è un Ignorante. Chi dice: ciò ch'è mio è mio, e ciò ch'è tuo è tuo; quest'è l'uso ordinario; ed altri dicono, quest'è l'uso di Sedòm. Chi dice: ciò ch'è mio, è tuo, e ciò ch'è tuo, è tuo; è un buon uomo. Chi dice: ciò, ch'è mio, è mio, è ciò che è tuo, è mio; è un Empio.

אַרְבַּע מִדּוֹת בִּדְעוֹת. נוֹחַ לְכַעֵס וְנוֹחַ לְרַצוֹת יֵצֵא
הַפְּסוֹד בְּשִׁכְרוֹ. קָשָׁה לְכַעֵס וְקָשָׁה לְרַצוֹת
יֵצֵא שִׁכְרוֹ בְּהַפְּסוֹדוֹ. קָשָׁה לְכַעֵס וְנוֹחַ לְרַצוֹת חֲסִיד.
נוֹחַ לְכַעֵס וְקָשָׁה לְרַצוֹת רָשָׁע:

Quattro qualità s'attrovano in una delle passioni. Chi è facile ad adirarsi, e facile ad applacarsi, compensa il danno col suo vantaggio. Difficile ad adirarsi, e difficile ad applacarsi, compensa il vantaggio col danno. Difficile ad adirarsi, e facile ad applacarsi, è un Uomo pio. Facile ad adirarsi, e difficile ad applacarsi, è un Empio.

פרק המיש

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּתַלְמִידִים מֵהָר לְשִׁמוּעַ וּמֵהָר לְאַבְדִּי
יֵצֵא שְׂכָרוֹ בְּהַפְסָדוֹ קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וְקָשָׁה
לְאַבְדִּי יֵצֵא הַפְסָדוֹ בְּשְׂכָרוֹ מֵהָר לְשִׁמוּעַ וְקָשָׁה
לְאַבְדִּי זֶה חֵלֶק טוֹב קָשָׁה לְשִׁמוּעַ וּמֵהָר לְאַבְדִּי זֶה
חֵלֶק רָע :

Quattro qualità s'attrovano ne' Discepoli: Facile a capire, e facile a dimenticarsi compensa il vantaggio col suo danno. Difficile a capire, e difficile a dimenticarsi compensa il danno col vantaggio. Facile a capire, e difficile a dimenticarsi ha buon ingegno. Difficile a capire, e facile a dimenticarsi è una parte pessima.

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתַי צְדָקָה הַרוֹצֵה שִׂיתֵן וְלֹא יִתְנוּ
אֲחֵרִים עֵינָיו רָעָה בְּשֵׁל אֲחֵרִים יִתְנוּ אֲחֵרִים
וְהוּא לֹא יִתֵּן עֵינָיו רָעָה בְּשֵׁלוֹ יִתֵּן וְיִתְנוּ אֲחֵרִים חֶסֶד
לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְנוּ אֲחֵרִים רָשָׁע :

Quattro sono le opinioni degli Uomini nel dar Elemosina; Chi vorrebbe darla, e che altri non la dassero, egli è invidioso dell'altrui merito. Chi vorrebbe, che altri la dassero, ma egli non vorrebbe darla, è avaro. Chi vorrebbe e darla, e che altri la dassero, è religioso. Chi non vorrebbe darla, nè che altri la dassero, è un Empio.

אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלְכֵי לְבַיִת הַמִּדְרָשׁ הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה
שְׂכָר הַלִּיכָה בִּידוֹ עוֹשֶׂה וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ שְׂכָר
מֵעֲשֶׂה בִּידוֹ הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה חֶסֶד לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא
עוֹשֶׂה

עושה רשע :

Quattro sorte d' Uomini s' attrovano circa il portarli al luogo del Sagro studio. Chi va, e non apprende, ha premio per esservi andato. Chi apprende senz' andarvi, ha premio per l' apprendere. Chi va con volontà di apprendere, e apprende, è buono. Chi non va, nè cura di apprendere, è un empio.

אַרְבַּע מַדּוּרֹת בְּיוֹשְׁבֵי לְפָנַי חֲכָמִים • סִפּוּג וּמִשְׁפָּךְ
 מִשְׁמֶרֶת וְנִפְּהָ • סִפּוּג שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת הַכֹּל •
 מִשְׁפָּךְ שֶׁמִּכְנִים בָּזוּ וּמוֹצִיא בָּזוּ • מִשְׁמֶרֶת שֶׁמוֹצִיאָה
 אֶת הַיָּיִן וְקוֹלְטָת אֶת הַשְּׂמֵרִים • וְנִפְּהָ שֶׁמוֹצִיאָה אֶת
 הַקֶּמַח וְקוֹלְטָת אֶת הַסּוּלָת :

Quattro qualità s' attrovano tra quelli, che ascoltano i Savj. Spugna, Imbuto, Colatoio, e Staccio. La Spugna, che sorbe ogni cosa. Imbuto, che riceve per una parte, e lo riggetta dall' altra. Colatojo, che riggetta il vino, e trattiene le feccie, e Staccio, che riggetta la farina, e ritiene il fiore (*).

עַל אֲהָבָה שֶׁהִיא תְּלוּיָה בְּדָבָר בְּטֵל דְּבַר בְּמַלְוָה
 אֲהָבָה • וְשֵׁאִינָה תְּלוּיָה בְּדָבָר אֵינָה בְּטֵלָה לְעוֹלָם •
 אִיזוֹ הִיא אֲהָבָה שֶׁהִיא תְּלוּיָה בְּדָבָר זוֹ אֲהָבָת אֲמֵנוֹן
 וְחֵמֶר • וְשֵׁאִינָה תְּלוּיָה בְּדָבָר זוֹ אֲהָבָת דּוֹד וְיִחְוֹנְתָן :

Ogni

(*) Macine all' uso di Levante. Fanno il fiore del grano, ed il migliore più grosso della farina comune.

פרק חמישי

Ogni amore, che dipende da qualche causa vana, cessata la causa cessa anch'egli; e quel che non dipende da causa vana, non cessa mai. Qual chiamerassi amore dipendente da causa vana? come l'amore d'Amnon per Tamar, e l'indipendente da causa vana? come l'amore di David, e Ionatan.

כָּל מַחְלוּקַת שְׁהוּיָא לְשֵׁם שָׁמַיִם סוּפָה לְהַתְקוּיִים
 וְשֵׁאִינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם אֵין סוּפָה לְהַתְקוּיִים אִיזוּ
 הִיא מַחְלוּקַת שְׁהוּיָא לְשֵׁם שָׁמַיִם זֶה מַחְלוּקַת הַלֵּל
 וְשֵׁמֵי אִיזוּ שְׁהוּיָא לְשֵׁם שָׁמַיִם זֶה מַחְלוּקַת קֶרַח וְכָל עֲדָתוֹ:

Qualunque disputa s'intraprende con fine religioso, il suo intento sarà per sortire; e quella, che non s'intraprende con fine religioso, non sortirà mai. Qual chiamerassi con fine religioso? quella d'Hilèl, e Sciamai; e quella che non ha fine religioso? come quella di Korach; e suoi seguaci.

כָּל הַמְזִכָּה אֶת הַרְבִּים אֵין חָטָא בָּא עַל יְדוֹ וְכָל
 הַמְחַטֵּיא אֶת הַרְבִּים אֵין מְסַפִּיקוֹן בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה מִשֶּׁה זָכָה וְזָכָה אֶת הַרְבִּים זְכוֹת הַרְבִּים
 תְּלוּי בּוֹי שֶׁנֶּאֱמַר צְדָקָת יי עֲשֵׂה וּמִשְׁפָּטיו עִם יִשְׂרָאֵל
 יִרְבְּעַם חָטָא וְהַחַטִּיא אֶת הַרְבִּים חָטָא הַרְבִּים תְּלוּי
 בּוֹי שֶׁנֶּאֱמַר עַל חַטָּאת יִרְבְּעַם בֶּן נֶבֶט אֲשֶׁר חָטָא
 וְאֲשֶׁר הַחַטִּיא אֶת יִשְׂרָאֵל:

Ciascheduno, che fa meritare il Pubblico, non peccarà mai; e ciascheduno che fa peccare il Pubblico

blico, non avrà modo di far penitenza. Mosè meritò, e fece meritare il Pubblico, il merito del Pubblico si applica a lui; giusta la glosa del Verso, che dice: La Giustizia del Signore amministrò, ed i suoi giudizj con Israel. Jarovngàm peccò, e fece peccare il Pubblico, il peccato del Pubblico si applica a lui, giusta il Verso, che dice: Per i peccati di Jarovngàm, che peccò, e fece peccare Israel.

כָּל מִי שֵׁשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הִלְלוּ מִתְלַמְּדֵי דֵי שְׁל
 אֲבָרָהָם אֲבִינוּ. וְשְׁלֹשָׁה דְבָרִים אַחֲרֵים מִתְלַמְּדֵי דֵי
 שֶׁל בַּלְעָם הַרְשָׁע. עֵין טוֹבָה. וְרוּחַ נְמוּכָה. וְנַפֶּשׁ
 שְׁפֵלָה. מִתְלַמְּדֵי דֵי שְׁל אֲבָרָהָם אֲבִינוּ. עֵין רַעָה וְרוּחַ
 גְּבוּהָה. וְנַפֶּשׁ רַחְבָּה. מִתְלַמְּדֵי דֵי שֶׁל בַּלְעָם הַרְשָׁע.
 מֵה בֵּין תְּלַמְּדֵי דֵי שְׁל אֲבָרָהָם אֲבִינוּ לְתַלְמִידֵי דֵי שֶׁל
 בַּלְעָם הַרְשָׁע. תְּלַמְּדֵי דֵי שְׁל אֲבָרָהָם אֲבִינוּ אוֹכְלִין
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנוֹחְלִין לְעוֹלָם הַבָּא. שְׁנֵאמַר לְהַנְחִיל
 אוֹהְבֵי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אִמְלָא. אֲבָל תְּלַמְּדֵי דֵי שֶׁל
 בַּלְעָם הַרְשָׁע יוֹרְשִׁין גַּהֲנִים וְיוֹרְדִין לְבָאָר שַׁחַת. שְׁנֵאמַר
 וְאַתָּה אֱלֹהִים תּוֹרִידִם לְבָאָר שַׁחַת אֲנָשֵׁי דְמִים וּמְרֻמָּה
 לֹא יִחַצוּ יְמֵיהֶם וְאֲנִי אֲבַטַח בְּךָ:

Ciascheduno, che possede queste tre qualità, può dirsi de' Discepoli d'Abrahàm nostro Padre, e queste tre altre qualità, de' Discepoli di Bilngàm Empio; cioè chi ha libertà, umiltà, e morigeratezza, è de' Discepoli d'Abrahàm nostro Padre. Ava-

rizia, superbia, e dissolutezza è de' Discepoli di Bilngàm l'empio; oh qual differenza v'è fra i Discepoli d' Abrahàm nostro Padre, ed i Discepoli di Bilngàm l'empio! I Discepoli d' Abrahàm nostro Padre godono il presente Mondo, ed erediteranno il futuro; giusta il Verso, che dice: Ho per far ereditare i miei amici, ed i loro tesori empirò; ma i Discepoli di Bilngàm l'empio ereditano l'Inferno, e scendono nel Baratro, giusta il Verso, che dice: e Tu, Dio, li farai discendere alla fossa inferiore, Uomini sanguinarj, e d'inganno non arriveranno alla metà de' loro giorni, ed io spererò in re.

יְהוּדָה בֶּן תֵּמָא אָמַר הֲוֵי עַז בְּנֵמַר וְקַל בְּנִשְׂר וְרַץ
כְּצָבִי וְגַבּוּר כְּאֵרִי לַעֲשׂוֹת רָצוֹן אָבִיךָ שְׁבַשְׁמַיִם:

Jeudà figlio di Temà diceva: Sij ardito come il Leopardo; agile come l'Aquila; veloce come il Cervo, e forte come il Leone; per eseguire il volere del Padre ch'è in Cielo.

זוּא הָיָה אָמַר עַז פָּנִים לְגִיהֶנֶם וּבּוֹשֶׁת פָּנִים לְגַן
עֵדֶן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שׁוֹבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְרַעַן חֲלֻקְנוּ
בְּתוֹרַתְךָ:

Egli soleva dire: Lo sfacciato è per l'Inferno; il Verecondo per il Paradiso. Sia il tuo volere, nostro Signore Iddio, che sia fabbricata la Casa santa presto a nostri giorni, e dà a noi parte nella tua Legge.

בן בן אומר הפוך בָּהּ וְהפוך בָּהּ דְכוּלָּהּ בָּהּ
 וְבָהּ תִּחְזוּ וְסִיב וְכִלָּה בָּהּ וּמִנָּה לֹא תִזְעֶה שְׂאֵין
 לָךְ מִדָּה טוֹבָה הַיְמָנָה בֶּן הָא הָא אֹמֵר לְפִוּם
 צַעֲרָא אַנְרָא :

Il figlio di Bagbàg diceva: Volgi, e rivolgi il Libro della divina Legge, che tutto contiene, in esso specchiati, fatti vecchio, e logora gli anni dietro di esso, nè mai da quello ti partire, perchè non v'ha azione migliore di questa. Il figlio di Hehè diceva: secondo il travaglio farà il premio.

הוּא הָיָה אֹמֵר בֶּן חֲמֵשׁ שָׁנִים לְמִקְרָא בֶּן עֶשֶׂר
 שָׁנִים לְמוֹשְׁנָה בֶּן שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה לְמִצְוֹת בֶּן
 חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה לְתַלְמוּד בֶּן שְׁמוֹנֵה עֶשְׂרֵה לְחֶפֶה בֶּן
 עֶשְׂרִים לְרֵדוּף בֶּן שְׁלֹשִׁים לְכַח בֶּן אַרְבָּעִים לְבִינָה
 בֶּן חֲמִשִּׁים לְעֵצָה בֶּן שְׁשִׁים לְזִקְנָה בֶּן שְׁבַעִים לְשִׁיבָה
 בֶּן שְׁמוֹנִים לְגִבּוֹרָה בֶּן תְּשַׁעִים לְשׁוּחַ בֶּן מֵאָה
 כְּאֵילוּ מֵת וְעֵבֶר וּבִטֵּל מִן הָעוֹלָם :

Egli soleva dire. L'età di cinque anni è per lo studio della Mikrà. L'età di dieci per la Misnà. L'età di tredici per l'osservanza de' precetti. L'età dei quindici per lo studio del Talmud. L'età di dieci otto per lo spozalizio. L'età di venti capace di pena. L'età di trenta entra in forza. L'età di quaranta nella prudenza. L'età di cinquanta capace di dar consiglio. L'età di sessanta entra in vecchiezza. L'età di settanta in vetrezza. Chi arriva

פרק חמישי

agli ottanta, è segno di gagliardezza. L'età di novanta è per il sepolcro. Nell'età di cento è l'uomo come se fosse già morto e fuori del Mondo.

פרק ששי

שְׁנֵי חֲכָמִים בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה • בְּרוּךְ שֶׁבָּחָר בָּהֶם
וּבְמִשְׁנָתָם :

HAnno insegnato i Savj ciò, che segue colla frase della Misná. Benedetto quegli, che fece elezione di essi, e loro studio.

רַבִּי מֵאִיר אָמַר • כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמְהָ זוֹכֶה
לְדַבְרֵי־הַרְבֵּה • וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם
כְּלוּ כְּדֵי הוּא לּוֹ • נִקְרָא רַעִי אֲהוּבֵי אֲהוּבֵי אֶת הַמָּקוֹם
אֲהוּבֵי אֶת הַבְּרִיּוֹת • מִשְׁמַח אֶת הַמָּקוֹם • וּמְשַׂמַּח אֶת
הַבְּרִיּוֹת • וּמְלַבֵּשֵׁתוֹ עֲנוּהַ וּיְרָאָה • וּמְבַשְׂרֵתוֹ לְהוֹרֵת
צְדִיק חֲסִיד יִשְׂרָאֵל • וּנְאֻמָּן • וּמְרַחֲקֵתוֹ מִן הַחֲמָאֵת •
וּמְקַרְבֵּתוֹ לְיַדֵּי זְכוּת • וּנְהַנִּין מִמֶּנּוּ עֲצָה וְתוֹשִׁיָה בֵּינָה
וּגְבוּרָה • שֶׁנֶּאֱמַר לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָה אֲנִי בֵּינָה לִי גְבוּרָה •
וְנוֹתַנֵּת לּוֹ מַלְכוּת וּמְמַשְׁלָה • וְחַקוֹר דִּין • וּמְגַלִּין לּוֹ
רְזֵי תּוֹרָה • וְנַעֲשֶׂה כְּמַעַן הַמִּתְגַּבֵּר וּכְנֶהֱרַ שְׂאֵינוֹ
פּוֹסֵק וְהוֹלֵךְ יוֹתֵי צְנוּעֵי וְאַרְךְ רוּחַ • וּמוֹחֵל עַל עֵלְבוֹנוֹ
וּמְגַדְלֵתוֹ וּמְרוֹמְמֵתוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים :

Rabí Mehir diceva: Chi s'impiega nello studio della Legge per il suo vero fine, è meritevole di molte

te cose , oltre che tutto il Mondo gli è tenuto . Si chiama Compagno , amato , amante d'Iddio , amante degli Uomini , contenta Iddio , contenta gli Uomini . Eſſo poi lo adorna di umiltá , e timore d' Iddio , e lo capacita a divenire Giuſto , Religioſiſſimo , Retto , e Fedele , l'allontana dal peccato , ed avvicina al merito . Si valgono di eſſo gli Uomini per conſiglio , erudizione , prudenza , e fortezza giuſta il Verſo , che dice : di me il conſiglio , e l'erudizione , io ho la prudenza , di me la Fortezza ; e gli concede ſovranitá , dominio , ed inquisizione , e ſe gli ſcuoprono i miſteri della divina Legge ; e diviene qual Fonte inefauſta , e come Fiume , che incefſantemente ſcorre , egli però è modeſto , paziente , e rimette le ſue offeſe ; e lo ingrandiſce , ed eſalta ſopra tutto il creato .

אמר רבי יהושע בן לוי • בכל יום ויום בת קול יוצאת
מהר חורב ומכרות ואומרת אזי להם לבריות
מעלבונה של תורה • שכל מי שאינו עוסק בתלמוד
תורה נקרא נוזף • שנאמר נזם זהב באף חזיר אשה יפה
וסרת טעם • ואומר והלהות מעשה אלהים המדה
והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות • אל
תקרי חרות אלא חרות • שאין לך בן חורין אלא מי
שעוסק בתורה • וכל מי שעוסק בתורה הרי זה
מתעלה • שנאמר וממתנה גחליאל ומנחליא במות :

Dice Rabi Jeosciuang figlio di Levi : In ciaſchedun giorno s'ode una voce nel Monte Choreb , che

pubblica, e dice: Guai a coloro, che offendono la divina Legge; che ciascheduno che non s'impiega nel di lei studio, divien scacciato dalla presenza di Dio, giusta la glosa del Verso che dice: Cerchiello d'Oro in Narice di Porco, e bella Donna perversa di sentimento; ed altro Verso pur glosato: Ele Tavole opera di Dio quelle, ed il Carattere carattere di Dio quello scolpito sopra le Tavole. Non leggere Charut cioè scolpito, ma leggi Cherut cioè libertá, perchè non v'ha Uomo libero quanto quegli, che s'impiega nello studio della divina Legge, che chi s'impiega nella divina Legge egli è certamente esaltato, giusta la glosa del Verso che dice: e da Mataná Nachaliël, e da Nachaliël Bamor,

הַלּוֹמֵד מִחֵבְרוֹ פָּרוֹק אֶחָד אוֹ הַלֵּכָה אַחֶרֶת אוֹ פָּסוּק
 אֶחָד אוֹ אֶפִּילוֹ אוֹת אַחֶרֶת צָרִיף לְנַהוּג בּוֹ
 כְּבוֹד • שֶׁכֵּן מְצִינוּ בְּדוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד
 מֵאַחֲתוֹפֵל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בְּלִבָּד קָרְאוּ רַבּוֹ אֱלוֹפּוֹ
 וּמִיּוֹדְעוֹ • שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה אָנוּשׁ כַּעֲרֹכֵי אֱלוֹפֵי וּמִיּוֹדְעֵי
 וְהִלָּא דְבָרִים קָל וְחוֹמֵר • וּמֵה דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא
 לָמַד מֵאַחֲתוֹפֵל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בְּלִבָּד קָרְאוּ רַבּוֹ
 אֱלוֹפּוֹ וּמִיּוֹדְעוֹ • הַלּוֹמֵד מִחֵבְרוֹ פָּרוֹק אֶחָד אוֹ הַלֵּכָה
 אַחֶרֶת אוֹ פָּסוּק אֶחָד אוֹ דְבוֹר אֶחָד אוֹ אֶפִּילוֹ אוֹת
 אַחֶת עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁצָרִיף לְנַהוּג בּוֹ כְּבוֹד •
 וְאִין כְּבוֹד אֶלָּא תּוֹרָה • שֶׁנֶּאֱמַר כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחֵלוּ
 וְתַמִּימִים יִנְחֵלוּ טוֹב • וְאִין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה • שֶׁנֶּאֱמַר

כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרַתִי אֵל תַּעֲזֹבוּ:

Chi apprende dal suo prossimo qualſia leggen-
da, lezione, o un verſo, od eziandio una lettera, è
in debito d' onorarlo, così avendo per tradizio-
ne, che David Re d' Israel, non appreſe d' Achito-
fel, che due ſole coſe, lo chiamò ſuo Precettore,
Duce, e Conoſcente, giuſta il Verſo che dice: Tu
ſei Uomo ſecondo il mio giudizio, mio Duce, ed
Eruditore. Dal detto poſſi argomentare: ſe un Da-
vid Re d' Israel non appreſe d' Achitofel che due ſo-
le coſe, e lo chiamò ſuo Precettore, Duce, e Co-
noſcente; chi apprende dal ſuo compagno un Trat-
tato, lezione, Verſo, o eziandio una lettera, quan-
to più ſarà tenuto ad onorarlo? Nè merita onore,
ſe non chi ha ſtudio della divina Legge, giuſta il
Verſo che dice: Onore i Savj erediteranno, ed i
perfetti erediteranno il bene; nè v'ha bene, quanto
la divina Legge; giuſta il Verſo che dice: Giacchè
Dottrina buona ho concesso a voi, la mia Legge
non abbandonate.

כִּי הִיא דְרֹכָהּ שֶׁל תּוֹרָה פֶּת בְּמַלְאָח תֹּאכַל וּמַיִם
בְּמִשְׁוֹרָה תִּשְׁתַּדֵּה וְעַל הָאָרֶץ תִּישֵׁן וְחַיִּי צֶעֶר
תְּחַיֶּה וּבַתּוֹרָה אַתָּה עֹמֵל • אִם אַתָּה עוֹשֶׂה כֵן אֲשֶׁרִיק
וְטוֹב לָךְ • אֲשֶׁרִיק בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא:
אֵל תִּבְקַשׁ גְּדוּלָה לְעִצְמוֹךָ וְאֵל תִּחְמוֹד כְּבוֹד יוֹתֵר
מִלִּימוֹדֶךָ • עֲשֵׂה וְאֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנְךָ שֶׁל מְלָכִים
שֶׁשִּׁלְחַנְךָ גְּדוֹל מִשִּׁלְחָנְךָ וְכִתְרוֹךְ גְּדוֹל מִכִּתְרוֹךְ וְנֹאמְן
הוּא בְּעַל מְלֹאכְתְּךָ שִׁישְׁלֵם לָךְ שְׂכָר פְּעֻלָּתְךָ:

Questa è la maniera d'impossessarsi della divina Legge: Se pure solamente pane, e sale dovessi mangiare, bere Acqua a misura, sopra la stessa Terra dormire, e patire per tutta la tua vita; devi tuttavia affaticarti per l'acquisto di essa; però se fai così, beato tu e bene per te; beato tu in questo Mondo, e bene per te nell' altro. Non ricercare dignità, nè ambire onori, più di ciò che apprendi, opera, e non desiderare la Mensa de' Re; perchè è maggiore la tua Mensa che la loro, e parimente la tua Corona; essendo fedele il padrone della tua opera, che pagheratti il premio del tuo operare.

גְּדוֹלַת הַתּוֹרָה מִן הַכֹּהֵנָה וּמִן הַמַּלְכוּת • שֶׁהַמַּלְכוּת
 נִקְנִית בְּשֵׁלֶשִׁים מַעְלוֹת וְהַכֹּהֵנָה נִקְנִית בְּעֶשְׂרִים
 וְאַרְבַּע • וְהַתּוֹרָה נִקְנִית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה דְבָרִים
 וְאֵלוֹ הֵן • בְּתַלְמוּד • בְּשִׁמְיעַת הָאוֹזָן • בְּעֵרִיכַת שְׁפָתַיִם •
 בְּבִינַת הַלֵּב • בְּאַיְמָה וּבִירְאָה • בְּעֲנוּהַ • בְּשִׁמְחָה
 וּבְשִׁמוּשׁ חֲכָמִים • וּבְדַקְדוּקַת חֲבָרִים • וּבְפִלְפּוּל
 הַתְּלָמוּדִים • בְּיִשׁוּבֵי בְּמַקְרָא • בְּמִשְׁנֵה • בְּמַעוֹט סְחוּרָה
 בְּמַעוֹט שִׁינָה • בְּמַעוֹט תַּעֲנוּג • בְּמַעוֹט שְׁחוּקֵי בְּמַעוֹט
 דֶּרֶךְ אֶרֶץ • בְּאֶרֶךְ אַפִּים • בְּלֵב טוֹב • בְּאַמִּינַת חֲכָמִים
 בְּקַבְּלַת הַיְסוּרוֹן • הַמְּכִיר אֶת מְקוֹמוֹ הַשָּׁמַח בְּחֶלְקוֹ
 וְהַעוֹשֶׂה כִּיג לְדַבְּרוֹ • וְאֵינוֹ מַחְזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ •
 אֲהוּב • אֲהוּב אֶת הַמָּקוֹם • אֲהוּב אֶת הַבְּרִיּוֹת • אֲהוּב
 אֶת הַצְּדָקוֹת • אֲהוּב אֶת הַתּוֹכְחוֹת • אֲהוּב אֶת

הַמִּיּוֹשָׁרִים • מִתְּרַחֲקֵי הַכְּבוֹד וְלֹא מִגִּיס לְבוֹ בְּתַלְמוּד •
 וְאִינוּ שְׂמֵחַ לְבוֹ בְּהוֹרָאָה נְוִשָּׂא בְּעוֹל עִם חֲבֵרוֹ • מִכְּרִיעוֹ
 לְכַף זִכְנָת • מִעֲמִידוֹ עַל הָאָמֶת • מִעֲמִידוֹ עַל הַשְּׁלוֹם
 מִתִּישָׁב לְבוֹ בְּתַלְמוּדוֹ • שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב שׂוֹמֵעַ וּמוֹסֵף •
 הַלּוֹמֵד עַל מִנַּת לְלַמֵּד • הַלּוֹמֵד עַל מִנַּת לַעֲשׂוֹת •
 הַמְּחַכִּים אֶת רַבּוֹ • וּמְכוֹזִין אֶת שְׂמוֹעָתוֹ • וְהָאֹמֵר דָּבָר
 בְּשֵׁם אֹמְרוֹ מְבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם • שֶׁנֶּאֱמַר וְהָאֹמֵר
 אֶסְתֵּר לְמַלְךְ בְּשֵׁם מֶרְדֵּכַי :

E' di maggior Eccellenza la Divina Legge, che
 il Sacerdozio e l'Imperio; perchè all'Imperio si arri-
 va per trenta gradi, ed al Sacerdozio per ventiquat-
 tro: ma della Legge si fa acquisto col mezzo di qua-
 rantaotto cose, cioè con lo studio, con l'attenzione
 d'orecchio, con la pronunzia delle labbra, con l'
 intelligenza, con timore, con umiltà, con allegrez-
 za, col servire a Savj, con l'acutezza de' Compagni,
 con le dispute de' Discepoli, con posatezza di mente,
 con lo studio del letterale, con lo studio della Mis-
 nà, col darfi poco alla Mercatura, con poco sonno,
 con poche delizie, con poco riso, con praticar po-
 co il Mondo, con esser sofferente, aver buon cuore,
 credenza a' Savj, con sopportar i castighi, ricono-
 scer il suo grado, contentarsi di ciò che si ha,
 far riparo alle sue parole, non attribuire bontà a
 se stesso, procurare d'esser amato amando Iddio,
 amando le persone, amando le Carità, amando le
 correzioni, amando le rettitudini, allontanando-
 si dagli onori, non insuperbindosi per il suo stu-
 dio

dio, non rallegrandosi nel dar Sentenza, soppor-
tando il giogo del suo prossimo, giudicandolo a
buona parte, ammaestrandolo nella Verità, ed in-
segnandogli a seguire la pace, quando dà pau-
sa al suo studio; che dimanda, risponde, che as-
colta per aggiugnere Dottrina, impara con inten-
zione d'insegnare, e impara con intenzione d'ese-
guire, con acuire l'ingegno del Precettore, e dili-
gentemente conferire la sua lezione, e recitando
ogni cosa a nome del suo autore. Dal successo ap-
prendi; che chi dice cosa per nome del suo autore,
apporta redenzione al Mondo, giusta il Verso che
dice: E dice Ester al Re per nome di Mordocai.

גְּדוּלַּת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ בְּעוֹלָם הַחַיִּים
וּבְעוֹלָם הַבָּא • שְׁנֵאמְרֵי חַיִּים הֵם לְמוֹצֵי אֵידֵם
וְלִכְלֹל בְּשָׂרוֹ מֵרַפָּא • וְאוֹמֵר רַפְּאוֹת תְּהִי לְשָׂרְךָ וְשִׁקְוִי
לְעַצְמוֹתֶיךָ וְאִמֵּר עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכִיהָ
מֵאֲשֶׁר וְאוֹמְרֵי לֹוִית הֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ וְעֵנְקִיט לְגִרְגְרוֹתֶיךָ
וְאוֹמֵר תִּתֵּן לְרֹאשֶׁךָ לֹוִית הֵן עֲטַרֶת תְּפִאֶרֶת וְתִמְנִנְךָ •
וְאוֹמֵר אַרְךָ יָמִים בְּיַמֶּינָהּ בְּשִׂמְאַלְהָ עֶשֶׂר וְכִבּוֹד •
וְאוֹמֵר אַרְךָ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ :

E' di gran dignità la divina Legge; che dà vita
a quei che la osservano nel presente Mondo, e
nell'altro, giusta il verso che dice: Che vita sono
a cadauno de' loro leguaci, ed a tutta la sua Carne
sono Medicina. E dice altro Verso: Medicina farà
all'Umbilico tuo, e bevanda alle tue Ossa. E dice
altro Verso: Arbore di vita è a quelli, che si at-
tengono

tengono ad essa, e cadauno de' suoi sostentatori è beato. E dice altro Verso: Che Ghirlanda di grazia sono al tuo Capo, e Collana alla tua Gola. E dice altro Verso: darà al tuo Capo Ghirlanda di grazia, corona di gloria ti riparerà. E dice altro Verso: lunghezza di giorni nella sua destra, e nella sua sinistra ricchezza, e onore. E dice altro Verso, che lunghezza di giorni ed anni di vita, e Pace ti raggiugneranno.

רְבִי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסִּיא מְשׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי
 אָמַר הַנּוֹי וְהַכֶּתֶ וְהַעֶשֶׂר וְהַכְבוֹד וְהַחֲכָמָה
 וְהַשִּׁיבָה וְהַבְּנִים נֶאֱמָר לְצַדִּיקִים וְנֶאֱמָר לְעוֹלָם שְׁנֵאמַר
 עֲשֵׂרֶת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ צְדָקָה תִּמְצָא וְאָמַר
 עֲשֵׂרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם וְאָמַר
 תִּפְאֶרֶת בְּחַוִּירִים כַּחַס וְהִדָּר זְקֵנִים שִׁיבָה וְאָמַר
 וְחִפְרָה הַלְבֵנָה וּבֹשֶׁה הַחֲמָה כִּי מֶלֶךְ יִי צְבָאוֹת בָּתֵּר
 צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וְנִגַּד זְקֵנָיו כְּבוֹד:

Rabì Simngòn figlio di Menasja per nome di Rabì Simngòn figlio di Jochai diceva: La bellezza, la forza, la ricchezza, l'onore, la sapienza, la vetrezza, ed i Figli sono cose proprie per i giusti, e stanno bene al Mondo, giusta il Verso, che dice: Corona di gloria è la vetrezza, nella via di Carità vien trovata; e dice altro Verso: Corona de' Vecchj sono i Figli de' Figlj, e gloria de' Figlj sono i loro Padri. E dice altro Verso: Gloria de' giovani è la loro Forza, e decoro de' Vecchj è la vetrezza. E dice altro Verso: E si vitupererà la Luna, e si

פרק ששי

confonderà il Sole, perchè regnò il Signore degli eserciti nel Monte di Sion, e in Geruscialáim, e alla presenza de' suoi Vecchj farà l' onore.

רבי שמעון בן מנסיא אומר • אלו שבע מדות שמנו
חכמים לצדיקים כלם נתקיימו ברבי ובבניו :

Rabí Simngòn figlio di Menasja diceva: Queste sette qualità, che appropriarono i Savj a giusti, tutte si mantennero in Rabj, e ne' suoi figlj.

אמר רבי יוסי בן קסמא • פעם אחת הייתי מהלך
בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום והחזרתני
לו שלום • אמר לי רבי מאיזה מקום אתה • אמרתי
לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים אני • אמר
לי רבי רצונך שתדור עמנו במקמנו ואני אתן לך
אלף אלפים דינרי זהב וכסף • אמרתי לו אם אתה
נותן לי כל כסף וזהב שבעולם איני דר אלא במקום
תורה • שכן כתוב בספר תהלים על ידי דוד מלך
ישראל טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף • לפי
שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא
כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא
תורה ומעשים טובים שנאמר בהתהלךך תנחה
אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך •
בהתהלךך תנחה אותך בעולם הזה • בשכבך תשמר
עליך בקבר • והקיצות היא תשיחך לעולם הבא

ואומר לי הכסף ולי הזהב נאם יי צבאות:

Dice Rabi Jossè figlio di Kismà: Una volta andando per viaggio m' incontrò un' Uomo, mi salutò, ed io gli resi il saluto. Mi disse: Rabi, abitaresti con noi che io ti corrisponderei un milione di denari d'Oro? Ed io risposi: se tu mi dassi tutto l' argento, ed oro che trovasi al Mondo, non abiterei, che in luogo ove professasi la Legge divina, così leggendosi nel libro de' Salmi di David Re d' Israele: Mi giovapù la Legge della tua bocca che migliaja d' Ori, ed Argenti: Poichè nell' ora della Morte non accompagna l' Uomo nè Argento, nè Oro, o Gioje; ma solo la divina Legge, e le buone operazioni; giusta il Verso, che dice: nel tuo Cammino ti farà guida, nel tuo giacere, ti guarderà, e quando ti sveglierai, ragionerà teco; quasi dicesse: nel tuo Cammino ti guiderà, in questo Mondo. Nel tuo giacere ti guarderà, nel sepolcro: E quando ti sveglierai, ella ragionerà teco, nell' altra vita. E dice altro Verso: di me è l' argento, e di me l' oro, è detto del Signore degli eserciti.

חֲמֹשֶׁה קִנְיִים קָנָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ וְאֵלֹ
הוּן תּוֹרָה קִנֵּן אֶחָד • שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנֵּן אֶחָד •
אֲבֹרָהִם קִנֵּן אֶחָד • יִשְׂרָאֵל קִנֵּן אֶחָד • בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
קִנֵּן אֶחָד • תּוֹרָה מִנֵּן דְּכָתִיב יי קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרַכּוֹ
קָדָם מִפְּעֻלֵי מַאֲזוֹ • שָׁמַיִם וָאָרֶץ מִנֵּן דְּכָתִיב כֹּה
אָמַר יי הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הָדוֹם רַגְלֵי אִי־זֶה בֵּית
אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאִי־זֶה מְקוֹם מְנוּחָתִי • וְאָמַר מִה־רַבּוֹ

פרק ששי

מֵעֵשֶׂה יי פֶּלֶם בְּחִכְמָה עֲשִׂית מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קִנְיָה •
 אֲבָרָהֶם מִנֵּן דְּכָתִיב וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אֲבָרָם
 לְאֵל עֲלִיזֵן קִנְיָה שְׁמַיִם וָאָרֶץ • יִשְׂרָאֵל מִנֵּן דְּכָתִיב עַד
 יַעֲבֹר עִמָּךְ יי עַד יַעֲבֹר עִם זוּ קִנְיָה • וְאָמַר לְקַדוּשִׁים
 אֲשֶׁר בְּאָרֶץ הַמֶּדֶה וְאֵדִירִי כָּל חִפְצֵי בָּם • בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 מִנֵּן דְּכָתִיב מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת יי מִקְדָּשׁ יי כּוֹנְנֵי
 יְדִיד • וְאָמַר וַיָּבִיֵאם אֶל גְּבוּל קְדֻשׁוֹ הַר זֶה
 קִנְיָה יְמִינוּ :

Cinque cose col nome di acquisto possede il Santo Benedetto Signore del Mondo, e sono: La divina Legge; i Cieli, e la Terra; Abraham; Israel; ed il Santuario. Che la divina Legge chiamasi acquisto di Dio, onde provaſi? Dal verso che dice: Il Signore m'acquisto principio della sua strada, prima delle sue antic' opere. I Cieli, e la Terra, onde provaſi? Dal verso, che dice: Così disse il Signore: I Cieli sono la mia Sedia, e la Terra è lo Scabellò de' miei piedi, qual è la Casa, che mi fabbricherete, e qual il luogo del mio riposo? E dice altro Verso: quanto sono grandi le tue opere, Signore; tutte con sapienza le facesti, si empì la Terra del tuo acquisto. Abraham, onde provaſi? Dal Verso, che dice: E benedì quello, e disse: Benedetto Abram da Dio altissimo acquistatore de' Cieli, e della Terra. Israel, onde provaſi? Dal Verso che dice: sinochè passi il tuo popolo, o Signore, sinochè passi il popolo, ch' acquistati. E dice altro Verso: Per i Santi che nella Terra sono, ed i forti, il mio desiderio in essi. La Santa Casa, onde provaſi? Dal Verso, che dice.

dice: Scabilimento della tua fede operasti, o Signore, il Santuario, Signore, stabilirono le tue mani.
 dice altro Verso: e gli condusse al confine del suo Santuario, questo Monte, che acquistò la sua destra.

כָּל־מֶה שֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא בְּרָא
 לְכַבוֹדוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כָּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו
 יִצְרָתִיו אֶף עֲשִׂיתִי וְאֹמֵר יִימְלֵךְ יְעֹזֵר וְעֵד:

Tutto ciò che creò il Santo Benedetto Signore, non lo creò che per suo onore, giusta il Verso che dice: tuttociò, che vien chiamato in mio nome, e per mio onore creai, lo formai, ed è che lo feci. E dice altro Verso: Il Signore regnerà per sempre, ed in Eterno.

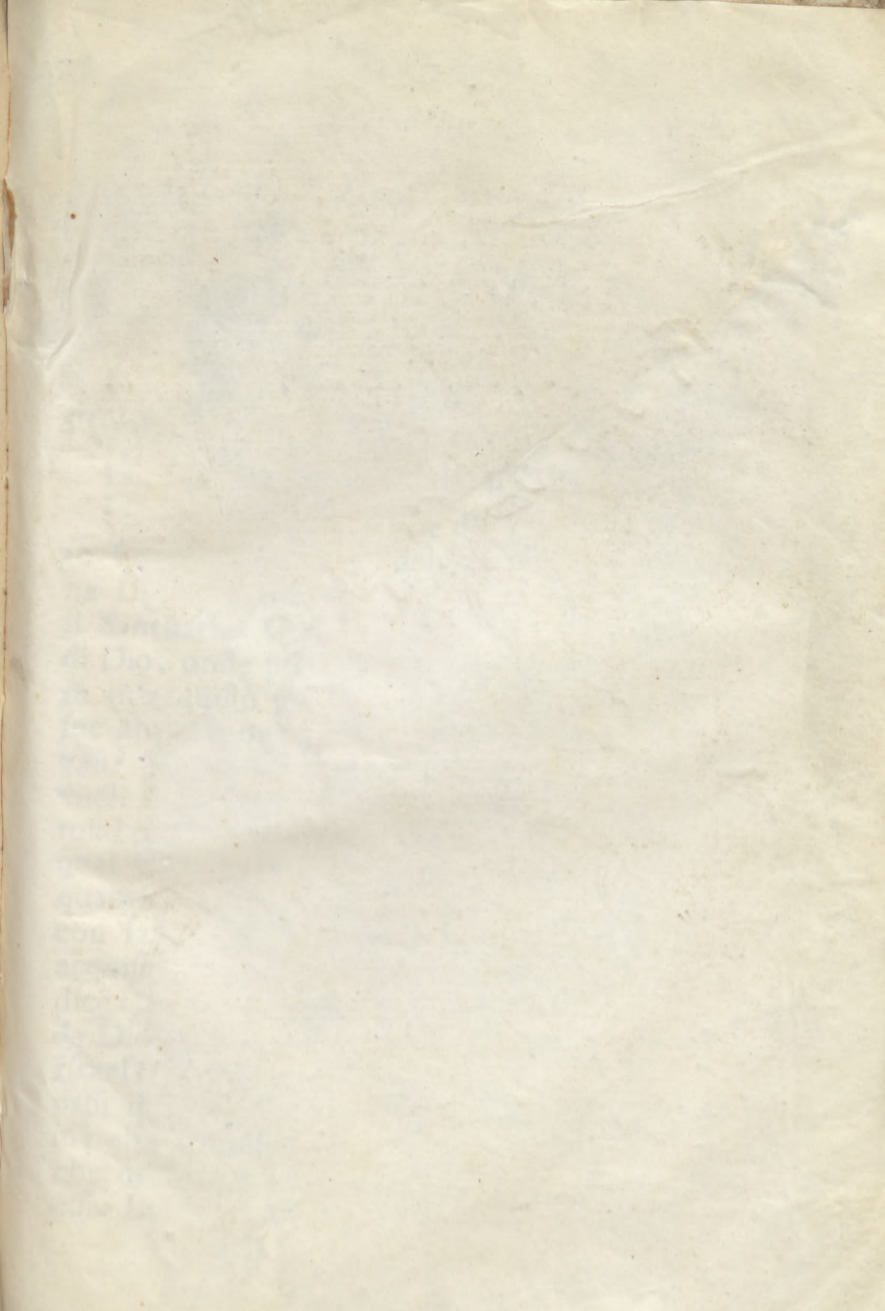
רבי חנניא וכולי

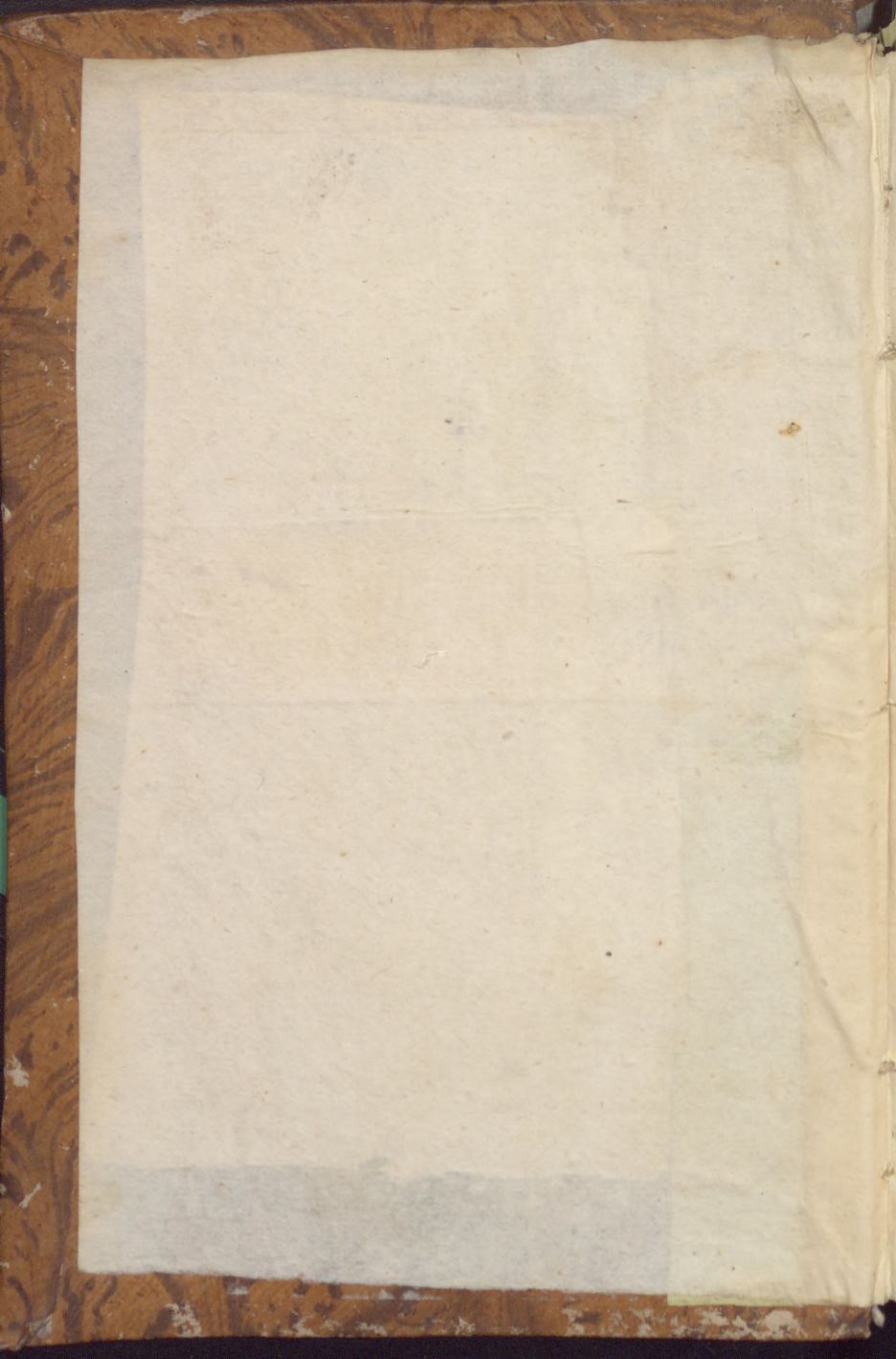
IL FINE.

תו"ש"ל בע

על ידי הנצב על המלאכה
 יקותיאל בכמ"ר יצהק קוציר ז"ל

אבטליון בכ"ר יצהק אבוהב י"ו

The image shows the front cover of an antique book. The cover is bound in a brown, marbled paper with a complex, swirling pattern of dark brown and black veins. On the left side, the spine is visible, featuring a decorative paper label with red and black floral scrollwork. The text on the label is printed vertically.

EX LIBRIS M. MONTMARA

B.

963 -

977.

הוציא לראשונה - אונטריון

הוציא 1764 מ.

יהודה צבי - לונדון 1769 מ.

רוח הקודש - מלניץ יסר - 1730 מ.

בנין הכתב עם הזוהר - לונדון 1770 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.

פני קדוה - קצות ים אגליספרד
1820 מ.